ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5621 ՅՈՒԼԻՍ 19/1 ՕԳՈՍՏՈՍ 1904 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 18 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5621

درعليه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՏՆՕՐԷՆԻ ԽՆԴԻՐ

Հիւանդանոցի տնօրէնին խնդիրը հազիւ թէ աւարտած, ուրիշ տնօրէնի խնդիր մը ելած է մէջտեղ, դարձեալ նոյն հաստատութեան շրջափակին մէջ: Այս անգամ, խնդիրը Ս. Յակոբայ Որբանոցին վրայ է, որուն ժրաջան ու խղճամիտ տնօրէնը, Յակոբ էֆ. Նիկողոսեան, հրաժարեցաւ քանի մը շաբաթ առաջ, եւ որուն յաջորդ մը կարգելու համար՝ խնամակալութիւնը զուր տեղը աշխատեցաւ այնքան ատեն:

Առ այժմ, այս տնօրէնի խնդիրն ալ միւսին պէս կը սպառնայ երկար ժամանակ անլուծելի մնալու: Խնամակալութիւնը թէեւ նախապէս քանի մը ծանօթ ուսուցիչներու եւ մասնաւորաբար Մայր Վարժարանի տնօրէն Հայկ էֆ. Խօճասարեանի հետ բանակցեցաւ, բայց չկրցաւ անոնցմէ եւ ո՛չ մէկուն հետ համաձայնիլ: Բոլոր անոնք՝ որոնց կ'առաջարկուէր այդ պաշտօնը, ամէն բանէ առաջ կը պահանջէին որբանոցը մաքրուած տեսնել կարգ մը անյարմար տարրերէ, որոնք ուսուցչի հանգամանքով անգամ մը մտած են այդ հաստատութենէն ներս, եւ հոն կը մնան:

Այդիկա, իրենց կոչումին բացարձակապէս անարժան, ու մանաւանդ իրենց պաշտօնին տարրական գիտակցութենէն իսկ զուրկ արարածներ են այդ ուսուցիչները, որոնք ամէնէն աղտոտ փառասիրութեանց գոհացումը անհունապէս վեր կը դասեն հաստատութեան շահերէն, եւ անձնական հոգ չէ թէ շատ գձուձ հաշիւ մը գոհացման համար չեն վարանիր հաստատութեան վարկն ու նշանակութիւնը ոտնակոխ ընելու:

Այն մէկ քանի ծանօթ ուսուցիչները՝ որոնց Ս. Յակոբայ որբանոցին տնօրէնութեան պաշտօնը առաջարկուեցաւ, չուզեցին իսկ բանակցութեան մտնել, առանց այդ փափուկ եւ ամենաէական կէտին նկատմամբ ապահովուելու: Որչափ ատեն որ հաստատութեան մէջ բոյն դրած այդ մակաբոյծները պաշտօնի վրայ մնացին, բնականաբար իրենք չպիտի կրնային իրենց ուզած կերպով որբանոցին օգտակար դառնալ: Աշխատաւորին աղանդը ու կարողութիւնը յաճախ ոչինչ կրնան արտադրել, երբ լաւ ու յարմար գործիքներ կը պակսին: Որբանոցին Խնամակալութիւնը չուզեց այդ մասին գոհացում տալ, եւ առաջարկութիւն ընդունողներն ալ իրենց կարգին չուզեցին բանակցութեան մտնել իրեն հետ. ամէնքն ալ, աւելի կամ նուազ հիմնաւոր պատրուակներ մէջտեղ դնելով քաշուեցան գացին:

Ասպարէզը կը մնայ որբանոցին ներքին ուսուցիչներուն: Ասոնցմէ մէկը որ թերեւս ամէնէն ապիկարը ըլլալուն համար 800 ղրուշ ալ թոշակ կը ստանայ եղեր, Խնամակալութեան մէկ անդամին կողմէ իբր փոխ-տեսուչ առաջարկուեցաւ այս օրերս, 1000 ղրուշ ամսական ստանալու պայմանաւ, բայց Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը չուզեց վերջնական հանգամանք մը տալ այդ կարգադրութեան՝ որ ոչ մէկ նպաստաւոր թելադրութիւն կը ներշնչէր Որբանոցին ապագայ կանոնաւորութեան համար: Նկատելով որ առ այժմ ոչ ոք կ'ուզէ Որբանոցին տեսչութեան պաշտօնը ընդունիլ, այդ ուսուցիչը առժամաբար փոխ-տեսուչ պիտի մնայ եղեր, պայմանաւ որ նոր տեսուչ մը պաշտօնի կոչուի կարելի եղածին չափ շուտ:

Բայց հոգաբարձութիւնը՝ որ Խնամակալութենէն շա՛տ աւելի խելացի հսկողութիւն մը կը կատարէ Որբանոցին վրայ, իսկոյն հասկցաւ այն հակառական եւ անմեկնելի ընթացքը զոր Խնամակալութիւնը բռնեց այս խնդրին առթիւ: Եթէ երբեք Որբանոցին Ներքին պաշտօնէութեան մէջ կար մէկը որ կրնար տեսչի պաշտօն վարել, ինչո՞ւ Նիկողոսեան էֆ.ի հրաժարելէն անմիջապէս վերջ ուղղակի այդ Ներքին պաշտօնէութեան չդիմեց ու դուրսէն ուսուցիչներու հետ բանակցեցաւ: Այն ատեն, ներքին ուսուցիչներէն ոչ ոք արժանի կը նկատէր տեսչութեան պաշտօնին: Ինչպէս կ'ըլլայ որ հիմա, երբ փոխ-տեսուչ մը նշանակել կ'ուզէ այդ միեւնոյն ուսուցիչներէն մէկը: Ի՞նչ կը նշանակէ այս հակասութիւնը:

Թերեւս Խնամակալութիւնը առարկէ թէ Որբանոցին տեսուչ մը չգտնելուն համար միայն ստիպուած էր այդ կերպ վարուելու: Լաւ, բայց ո՞վ ըսաւ իրեն թէ ոչ ոք կ'ուզէ ընդունիլ Որբանոցին տեսչութեան պաշտօնը: Ընդունողներ չեն պակսիր, բայց իրաւամբ կը պահանջեն որ նախապէս հաստատութիւնը մաքրուի իր պատսպարած մակաբոյծ տարրերէն, որպէս զի իրենք ալ կրնան խղճի հանգստութեամբ, եւ աւելի կորով, աւելի արժանաւոր ու խղճամիտ օժանդակներով աշխատիլ:

Թող ամէն բանէ առաջ հաստատութենէն վտարէ այդ մակաբոյծները, եւ այն ատեն տնօրէնի խնդիրը ինքնին կը կարգադրուի:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԿԻՒՐԻՆԻ ՇԱԼԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Երկար տարիներէ ի վեր, Կիւրինի համար ամէնէն հիմնական, ամէնէն բանուկ միակ արհեստը նկատուած է տեղական շալագործութիւնը, որ ունեցած է իր վերելքներն ու անկումները զանազան դիմայեղումներով: Այս արհեստին միակ եւ բարերար ազդեցութիւնն եղած է ներշնչել Կիւրինցիներուն այն զգացումը, որ Կիւրինցիք իրենց համար ճակատագրային բան մը համարին այդ արհեստով ապրիլը, առանց ուրիշ գործի փարելու: Ամէն անոնք որ այս արհեստին վրայ աւելի կամ նուազ ծանօթութիւն ունին, կը մտաբերեն անշուշտ թէ միջակորեար դասակարգը այդ արհեստով իր անհրաժեշտ պիտոյքը հոգալէ զատ՝ կրնայ իր ճաշակն ալ ազնուացնել եւ գեղեցկագիտութեան հնարամտութիւններով նորանոր գիւտեր ընել ու մասամբ եւրոպականին նմանցնել ապրանքը, առանց անոր յայտնի օրինակութիւնն ընել կարենալու:

Արդարեւ, այս մտածումը ունեցողները սխալած պիտի չըլլային իրենց տեսութեան մէջ, ինչ որ շատ ալ բնական է, եթէ այդ արհեստի յառաջդիմութիւնը չունենար իր արգելքները: Զարմեր ընդդիմախօսել, երբ կ'ըսուի թէ շալագործութիւնը Կիւրինի միակ պարգեւն է եւ անոր դուռը միշտ փակ է օտար ընդմըտումներու առջեւ: Խնդիր է գիտնալ թէ տեղական եւ սահմանափակ այդ արհեստը մնայուն պահող երաշխաւորութիւն մը կա՞յ մէջտեղը թէ ոչ. հոս է բուն խնդիրը: Անվիճելի ճշմարտութիւն մըն է թէ Կիւրինի նախնական շալերը, որոնք անորդել եւ կոշտ տեսք մը ունէին, մէկէ աւելի անգամներ ազնուանալու պատահականութեան առջեւ գտնուած են. եւ Կիւրինցին ալ օտար հանդէպ շարունակած է դեռ իր պաղարիւն անտարբերութիւնը:

Ինչպէս մասնաւոր նոյնպէս ալ գործնական աշխարհին համար ժամանակին ոգին ըմբռնելու արժանաւորութիւնը ուշ կամ կանուխ, տաղանդի կախարդանքով կը մղէ մարդ, երբ անոր կ'օժանդակէ միջավայրէն ընդունուած բնական կարողութեանց կիրառութիւնը: Կիւրինի շալագործ դասակարգը այդ արթնութիւնը չունի դեռ, թէեւ այդ արհեստին շնորհիւ դատարկապորտ մնալու վտանգէն զերծ է: Չի խորհիր թէ գնողները ի՛նչ կը պահանջեն եւ ինք ի՛նչ դիրքի մէջ է գործատէրերուն ձեռքը, որոնք արհեստի յառաջդիմութեան խափանարարներն. ենթադրել մասնաւոր ստուեր մը անգամ չկայ ըմբռնելու մէջ, ճշմարտութիւն է. եւ ինչ որ ալ աւելի ստոյգ է, բաւերն բովանդակ տասնամեայ (նիւթական իմաստով) դրապաշտ անձեր են եւ որոշ սկզբունք ալ չունին իրենց համար պահելու: Ցաղագութիւնը կը պակսի եւ յօժարութեան մէջ ալ դրամը. սակայն ես այդ յօժարութիւնը գործնական տաղանդ կոչելու անսաւ կարծիքը չունիմ:

Շուրջ երկու տարիէ որ շալագործութիւնը, տարբեր ձեւի մը տակ քիչ մը ազնուացած է, եւ այդ ազնիւ ապրանքը ճագարով կ'արտադրուի. ջերմապէս կը փափաքէինք որ գործատէրները իրենց վաղեմի սովորութիւնը (աղքատը ձրի աշխատցնել) մէկդի թողուն: Առ ալ սակայն ունի իր պատճառը՝ որ բացորոշ է: Կիւրինի մեծահարուստները սա՛ վարդապետութիւնը ունին թէ այն որ աղքատ է՝ պէտք է երբեք չօգնել. օրուչէք առանց, աւելին ի՞նչ հարկ կայ: Ժամանակ մը երբ շալագործութիւնը ծաղկեալ շրջան մը ունէր, գործատէր ամէն անձ ինքզինքը դիւրապատրաստ կը ցուցնէր ի հարկին, իր վարկը գործաւորին արժանաւորութեան տակ դնելու համար անոնց պէտքերը օրը օրին լիուլի հոգալու: Իրենցմէ այս տեսակ հաճոյակատարութիւն մը չէր սպասուեր մարդկօրէն, այլ արհեստին տէր ըլլալ, ներկը ազնիւ ընել, մանածը բուրդին տեղ չդնել, վաճառման հաստատել, փոխանակ գործաւորին ստիպուած ըլլալը նկատի առնելու եւն.: Այդ շրջանին մէջ էր սակայն որ անոնք կրցան հասարակ արհեստաւորները իրենց կողմը դարձնել:

Խորհողը կրնայ կռահել թէ այդ կարծեցեալ կարեկցական արտայայտութիւնները, որոնք կարծես կը դիմաւորէին արհեստաւորին պէտքերը, ինչո՞ւ համար են եւ թէ ի՛նչ էր այն սրտի դիւրայօժար զօրավանքը որ վայրկեան մը մէջ սին բարեկամութիւններ կը հաստատէ....: Արդ, այս ամէնէն դիւրին է մակածել թէ գործատէր հարուստներու անտարբերութիւնն է աւելի պատճառը արհեստի յառաջդիմութեան քան թէ աղքատին ազնուութիւնը, վասն զի առաջինները միմիայն առիթէն օգտուիլ գիտեն, եւ բնաւ արհեստին զարգացման համար նոր առիթներ ձեռք բերելու միջոցը:

Շալագործութիւնը կրկին շահաւէտ պիտի ըլլայ, երբ վաճառականները իրենց գնումները տարբեր տեղէ մը ընեն. կայսերական կառավարութիւնն ալ այս մասին դիւրութիւններ կ'ընծայէ, երբ Կիւրինցի գնողներ փոխանակ Կեսարիայէն բերել տալու իրենց գործելանիւթը, ուղղակի Մերսինէն բերեն, մասնաւոր յանձնակատարի միջոցաւ: Կիւրինէն Մերսին ճիշդ 10 օրուան ճամբայ է հարաւ. արեւմտեան կողմէն Հաճընի վըրայէն երթալով. Կեսարիայէն ալ Մերսին ճիշդ 10 օրուան ճամբայ է. տարբերութիւնը յայտնի է, Կեսարացիին տրուելիք % այս ինչ չափ շահը իրենց քով պիտի մնայ, ինչ որ մեծ բան մը կրնայ նկատուիլ:

Կիւրին Տ. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ

ԵՊԻԿՈՒՐԵԱՆ ՊԱՐՏԷԶ

ՃՇՄԱՐՏԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գրքերուն ճաշակը գովելի ճաշակ մըն է ստուգիւ: Գրասէրները կը ծաղրուին, եւ սակայն թերեւս անոնք ծաղրողի տուիք կուտան. այս պարագային մէջ կը գտնուին այն տեսակ սիրահարներ: Բայց պէտք էր յուէտ ներողամիտ ըլլալ գրասէրներուն վրայ, որովհետեւ անոնք իրենց կեանքը գեղազարդած են երկարատեւ ու անդորրաւէտ հեշտանքով մը: Անոնք կը կարծեն զանոնք սփիւռներ ըրած ըլլալ, ըսելով թէ բնաւ չեն կարդար իրենց գրքերը: Բայց անոնցմէ մէկը պատասխանած է անգամ մը «Եւ դուք ձեր հին արծաթեայ (faience) ամաններուն մէջէ՞ն կ'ուտէք»: Փակելի, գրադարանի մը մէջ քանի մը գրքեր դնելէ աւելի պարկեշտ ինչ բան կարելի է ընել: Աշխարհ շատ կը յիշեցնէ արդարեւ ա՛յն աշխատանքը՝ որուն կը հետեւին աղջ, երբ մաքի կոյտեր մը չունին ծովեզերքին վրայ:

⁂

Ժամանակը, իր սահումին մէջ, կը ակերացնէ հրաշալի մը, ոն կէ կուզելով իր բնածիր ասունդները, զարմանքն ու սքանչանքը կ'անէացնէ սէրն ու անոր ու գեղեցիկ խորութիւնները. ծաղկաթափ տերեւազուրկ կ'ընէ բոլոր անմեղութիւնները: Փո՛նէ մեզի թողու զաւթը, որպէս զի չնմփաքուի ծերութեան, ինչպէս գերեզմանի մէջ:

Գթութիւնով մարդ կը մնանք ստուգիւ: Բայց չզգանանք ինչպէս հնագարեան առասպելներուն կամ դիցավէպերուն (mythes) մեծ ամարկիչները:

⁂

Հելլենական փիլիսոփայութեան «Ծանիր զքեզ»ը մեծ խոհեմութիւն մը կը նշանակէ: Երբեք չպիտի ճանչնանք ո՛չ մեզ եւ ոչ ալ ուրիշը: Ասոր վրայ է խնդիրը: Աշխարհն ստեղծելը ոչ այնչափ անկարելի է՝ որչափ զայն ըմբռնելը: Հէկելին մը կոսկոծեցաւ այս մասին: Ուստի ստուգիւ իմացականութեան անարդար զեղծում մըն է ճշմարտութիւնը փնտռել ու գործածել զայն. Թո՛ղ թէ իմացականութիւնը հազիւ կրնայ արդարութեան համաձայն դատել մարդերն ու անոնց գործերը: Իմացականութիւնը խաղալիքէ կը գործածուի լընկէյէն (marelle) կամ ճատրակէն աւելի կնճռոտ ա՛յն խաղերուն մէջ, որոնք կը կոչուին բնազանցագիտութիւն, բարոյագիտութիւն (ethique), գեղագիտութիւն: Բայց ամէնէն լաւ կերպով կը գործածուի ու ամէնէն աւելի հաճոյք կը պատճառէ մասնաւորապէս հոս ու հոն իրերու մասին ցայտուն կամ յստակ խօսք մը ըմբռնելու եւ զայն ըմբոշխնելու մէջ, առանց այս անմեղ ուրախութիւնը խանգարելու, դրապաշտ ոգիով ու դառնամի մոլութիւնով:

⁂

Կ'ըսէք թէ մտախոհ վիճակն է մեր կրած բոլոր չարիքներուն պատճառը: Անկասկած ազնուաբեր այս վիճակին հասնելու համար, պէտք է շատ չափազանցել անոր զօրութիւնն ու մեծութիւնը: Իրապէս, իմացականութիւնը կարծուածէն շատ աւելի քիչ բան կը չորթէ ըմբռնողներէն ու բնական զգացումներէն, նոյն իսկ այն մարդոց մէջ, որոնց իմացականութիւնն ամէնէն աւելի ոյժ ունի եւ որոնք ուրիշ մարդոց պէս ապրիլ, արծաթապաշտ ու մարմնասէր են: Ուրեմն չպիտի տեսնուի բնախօս մը, որ արդարախօսութեան ենթարկէ իր սրտին բաբախումներն ու իր շնչառութեան քանակը: Ամէնէն գիտուն քաղաքակրթութեան մէջ, այն գործողութիւնները՝ որոնց մարդ կը պարտի իմաստասիրական մեթոտով մը, նուազ սակաւաթիւ ու նուազ կարեւոր կը մնան հանդէպ այն գործողութիւններուն՝ զորս բնազդն առանձին կը կատարէ:

Ամէն նկատումով, բնազդներով մը միւս մարդոցմէ չէի տարբերիր այնչափ որչափ կը կարծենք ու կը փափաքի որ կարծենք: Ու ի՞նչ է խորհիլը: Ու ինչպէ՞ս կը խորհինք: Բառերով կը խորհինք. ա՛ս միայն զգալական է ու բնութեան կը վերածէ: Մտածեցէ՛ք ասոր վրայ, ուրիշ մէջոց չունի բայց միայն կապիկներուն ու շուներուն կատարելագործուած ձայնը: Ինչ որ ան կը կոչէ խորամանկ զննութիւն ու գերազանց դրութեան, կը նշանակէ աղեկամի կարգով մը միաւորել այն բնաձայները (onomatopée) որոնք անօթութիւն, վախ ու սէր կը գոչէին սկզբնական անտառներուն մէջ, եւ որոնց առկաւ կպչուած են անյայտ նշանակութիւններ՝ որոնք վերացական կը կարծուին, երբ այդ ըմբռնումները մեղմօրէն արտաբերուին:

ԱՆԱԹՕԼ ՖՐԱՆՍ

Թրգմ. Ա. Ն. Թ.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ճապոններուն ծրագիրը.— Վերջին ճակատամարտները.— Ռուսներուն ընթացքը:

Բարիզ 27 յուլիս.— Շրջանիկ շարժում մը կ'երեւայ թէ Ճապոններուն սիրած մէկ ձեւն է: Յուլիս 23ին եւ 24ին գործադրեցին պատերազմի դաշտին վըրայ, երբ կը ջանային Ռուսերուն ձախ թեւին վրայ յարձակիլ Ինֆէնչիայի եւ Նաւալինի մէջ: Թա-Քու-Զանի բանակը այդ առթիւ միացաւ Քայ-Բինկի բանակին՝ Թոնկէի շրջակայքը: Ճապոնները այդ ձեւը գործադրեցին նաեւ Բըքանինի ճակատամարտին՝ յուլիս 22. Նաեւ ամէնէն աւելի կը գործադրեն ռազմագիտութեան մէջ, յառաջելով իրենց աջ թեւը առնելու դէպ ի Թայ-Չէ-Հոյի հովիտը եւ այնպէս ձեւացնելով որ Մանչուրիոյ բանակին ետեւի կողմը երթալ կ'ուզեն՝ անոր հաղորդակցութեան գիծը կտրելու համար: Այդ դրութեան վերջին հետեւանքն է ճապոնական անհաւ զօրութեան մը դէպ ի Սիաօ-Սիր յառաջացումը, զոր կանխած են արդէն հազարի չափ յառաջապահներ՝ դէպ ի Պէն-Ցի-Քու, Միցէ եւ Եան-Քիա-Զուան: Անշուշտ Քուրոքի զօրավարին բանակին ամբողջ մէկ զօրաբաժինն է, 12րդ, որ հասած կը մնայ այդ տեղը: Այդ շարժումը մօտեցնելով այն հարուածին զոր Ճապոնները տուին Թա-Չէ-Քիաօյի դէմ, եւ մտածելով որ այդ երկու գործողութեանց զուգադիպութիւնը չի կրնար դիպուածական բան մը ըլլալ, յայտնի կ'երեւայ թէ Ճապոններուն ծրագիրն է Ռուսերը մղել իրենց երկու զօրաբանակներուն մէջ եւ այդ զօրաբանակները քիչ քիչ իրարու միացնելով, իբրեւ երկու աքցանի մէջ, Ռուսերուն զօրութեան ամբողջութեանը վրայ շրջանիկ շարժման մը ընդարձակ փորձը կատարել: Աւելորդ է ըսել թէ այդ կարգի սեղմում մը, երկու հարիւր քիլոմէթր տարածութեան մը վրայ կատարուելով, բոլորովին անիրականալի է, թէ այն ատեն միայն կրնայ նշանակութիւն մը ունենալ, երբ թշնամին անզօր եւ անշարժ մնայ եւ թէ անմիջական կերպով պիտի խզուի, երբ Քուրոփաթքին զօրավարը պիտի որոշէ գործել, որով երկու կամքեր դէմ առ դէմ պիտի գտնուին: Ռուսիոյ յարձակողականի գաղափարը անկարելի համարուած չէ. եթէ հիմակուընէ ծրագրուի, շատ կանուխէն Ռուսերը պիտի մղէ գործողութիւններու շրջան մը մէջ որոնց տէրը պիտի չըլլան, թեւով անբաւական ըլլալնուն համար, եւ վերջապէս պիտի իյնան ճապոնական ծրագրին մէջ: Ռուսերը, պահելով հանդերձ իրենց գործելու ազատութիւնը, ետ բերել կուտան իրենց յառաջացեալ զօրախումբերը եւ կը համախմբեն Լիաօ-Եանկի շուրջը: Ռուսական բոլոր կարգադրութեանց այդ միակ յենակէտը ու անփոփոխ կեդրոնը այդ կերպով օր օրի աւելի մեծ կարեւորութիւն մը կը ստանայ: Ռուսերը եթէ անկէ ալ ետ մղուին, իրենց պաշտպանողական դրութիւնը բոլորովին պիտի կողմնակուի:

(Թան)

ԹԱ-ՉԷ-ՔԻԱՕՅԻ ՇՈՒՐՋԸ

Վերջին ճակատամարտները.— Քուրոփաթքին զօրավարին հեռագիրը.— Ռուսերուն նահանջը.— Երկու կողմի զօրութիւնը:

Բարիզ, 27 յուլիս.— Բետերբուրկէն յուլիս 26 թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն Մաթենի.— «Հետեւեալ ստացանք Քուրոփաթքին զօրավարին ընդարձակ մէկ հեռագիրը յուլիս 21, 22, 23 եւ 24ին կատարուած ճակատամարտներուն վրայ: Հեռագիրը կը սկսի ամէնէն կարեւոր ընդհարումով, յուլիս 23ին ու 24ին կատարուած Թա-Չէ-Քիաօյի դէմ, ինչ որ քանի մը օր է ի վեր ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ եղած էր: Քուրոփաթքին զօրավարը կը պատմէ թէ ի՛նչպէս իր զինուորները հետզհետէ Ճապոններուն կողմէ ստիպուեցան, որոնք անոնց կողին վրայ կը յարձակէին, ետ քաշուիլ իրենց առաջուան դիրքերէն: Քուրոփաթքին զօրավարին հեռագիրը, սակայն, կը լռէ ամէն շահեկան կէտին վրայ, այսինքն յուլիս 24էն 25ի գիշերուան գործողութեանց մասին: Ընդհանուր սպայակոյտէն առած մասնաւոր տեղեկութիւններուս նայելով, կրնամ ամբողջացնել այդ հեռագիրը: Թա-Չէ-Քիաօյէն բոլորովին հեռացած են քսանըչորս ժամ առաջ հոն գտնուող Ռուսերը, որոնք դէպ ի Հայ-Չէնկ ետ քաշուած են, վասն զի Ճապոնները տասնըհինգ վերստ հեռու են Թանչիաթայէն: Սպայակոյտի սպաներուն քանի մը կէտերու մասին լուռ մնալէն կրցայ հասկնալ թէ նահանջը աւելի վերջնական պիտի ըլլայ եւ թէ Ռուսերը պատրաստ են Հայ-Չէնկէն ալ հեռանալ՝ Լիաօ-Եանկի մէջ համախմբուելու համար: Կորուստները շատ մեծ են, եթէ Քուրոփաթքին զօրավարին հեռագիրը տող ընդ մէջ կարդացուի: Մասնաւոր հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ վիրաւոր կրող բազմաթիւ կառախումբեր Լիաօ-Եանկ եւ Մուքտէն կը հասնին. նաեւ թէ երկու զօրավարներ ալ վիրաւորուած են: Թա-Չէ-Քիաօյի արեւմտեան կողմը՝ դէպ ի Ին-Քէօու եւ Նիու-Զուանկ կատարուած ճակատամարտին նկատմամբ բացարձակ լռութիւն կը տիրէ: Հոս ամէն ոք համոզուած է թէ Նիու-Զուանկ պարպուած է: Շթաքէլպէրկ զօրավարը եւ Սիպերիոյ Բ. զօրաբանակին հրամանատար Զարուպաեւ զօրավարը մասնակցեցան Թա-Չէ-Քիաօյի պատերազմին: Այդ երկու զօրավարներուն ներկայութիւնը ենթադրել կուտայ թէ կարծուածէն շատ աւելի մեծ զօրութիւն մը մասնակցած է այդ ճակատամարտին: Քուրոփաթքին զօրավարին հեռագրին մնացած մասը աւելի կամ նուազ կարեւոր ընդհարումներու վրայ կը խօսի: Ծանուցած այն իրողութիւնը թէ ճապոնական

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (2)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԽՈՒՍԱՓՈՂ ՍԷՐԸ.

Ա.

ՋՈՀՆ ՈՒ ԴԱՀԻՃԸ

Ու Պրիւլէ որ իր կեանքին մէջ գրականութեամբ շատ չէր զբաղած, շահագրգռուելով կարդացած էր քանի մը համբաւաւոր վէպեր, մանաւանդ Դարբնոցապետը, ուրկէ սա համոզումը գոյացուցած էր թէ լուրջ ու հարուստ ամուսին մը միշտ անդիմադրելի է: Լաւելյան, ինքզինքը կը բաղդատէր այդ վէպին հերոս Ֆիլիբ Տէրպլէյի հետ եւ կ'եզրակացնէր թէ ինչ որ կրցած էր ձեռք բերել ճարտարագէտ մը, աւելագոյն պատճառներով՝ Նօտարի մը համար աւելի դիւրին պիտի ըլլար այդ բանը:

Ու այդ մխիթարական մտածումին ազդեցութեան տակ, Պ. Պրիւլէ համբերութիւնը պահեց:

Աւելին կայ. Պրիւլէ սկսաւ հրացում զգալ իր անձին նկատմամբ եւ նոյն իսկ բանաստեղծեցնել զայն: Հաճոյք զգաց իր անձնասիրութեան պարզած տեսարանէն, եւ որովհետեւ, ներկայ պարագային մէջ, ճշմարիտ զգացում մըն ալ կը խառնուէր իր փառասիրական հաշւոյն հետ, զովեստի արժանի անձ մը նկատեց ինքզինքը, նկատի առնելով իր անշահ նկարագիրը: Քիչ մնաց որ զինքը շրջապատող մարդոց յայտնէր իր մեծանձնութեան վրայ ունեցած հաւատքը:

Բայց չմոռցաւ յիշել Տօքդ. Լը Կուէնի անհաճոյ խորհրդածութիւնները, եւ ծաղրելի ըլլալու վախը յաղթեց այն որոշումին, որով կ'ուզէր ուրիշին գնահատել տալ իր նկարագրին ազնուութիւնը եւ վեհանձնութիւնը: Ուստի որոշեց լռել մինչեւ այն օրը երբ կարենար խառտովանիլ իր երջանկութիւնը, հանրային կարծիքը պատրաստելէ առաջ այդ զարմանալի յայտնութեան հանդէպ:

Սա ճշմարիտ է որ հոգեկան այդ վիճակին պատճառաւ երեսի վրայ չէր ձգեր իր նիւթական շահերը:

Նախ, երբ ճշդապահ մարդ, աւելի ջանք տարաւ ու առիթներ փնտռեց՝ գոհացուցիչ կերպով շահագործելու այն հարստութիւնը զոր իրեն պիտի ընծայէր աններելաչափ ամուսնութիւն մը: Պրիւլէ ձեռքին մէջ, քանի մը անգամ հաշուեց իր կողմէ փոխ տրուած գումարները, եւ ո՛րքան ալ ճիգ թափեց խոշորցնելու այդ գումարները, ի շահ իր ուղղամիտ մարդու համբաւին, չկրցաւ հարիւր յիսուն հազար ֆրանքէն անդին անցնիլ, զոր փոխ տուած էր Լորտ Կոէլլայի կալուածին հասոյթներուն վրայ, այդ կալուածին հրատարակութեան թուականէն սկսեալ:

Դրամագլխին վրայ աւելցնելով հարիւրին հինգ տոկոսները, հարիւր ութսուն հազար ֆրանքէն աւելի չպիտի կրնար վար դնել Բերնուարն ընտանիքին ինչքերուն վաճառումէն:

Այս խոշոր գումարէն պէտք էր զեղչել Նօտարին կողմէ իրագործուած շահերը Բէրնարտն ընտանիքին հաշւոյն եղած կալուածական գնումներուն եւ վաճառումներուն վրայ:

Հարիւր ութսուն հազար ֆրանքի փոխատուութիւնն էր որ Պրիւլէի կողմէ, գրեթէ մէկ հարուածով, երեք հարիւր յիսուն հազար ֆրանքի բարձրացուած էր:

Այն օրը, երբ իր խիղճը, ըստ բաւականին լռեցուցած, Նօտարը չկրցաւ իր անուղղութիւնը ուրանալ, իր անփոփոխ կանկատութեան վրայ խղճահարելով, խորհեցաւ իր գործնական մարդու ննջադմատութիւններէն մէկը ի գործ դնել, որոնք անվիճելի ուղղամտութեան երեւոյթը կուտան ամէնէն անշահ մարդոց իսկ:

Հիմա որ ձեռքին մէջ կը գտնուէր թէ՛ Իվօնը եւ թէ հօրենական ժառանգութիւնը, չորս հարիւր յիսուն հազար ֆրանքի արժէքով, ինչ որ եռապատիկն էր Նօտարին պահանջին, աւելի դիւրին բան չկար քան թէ վեհանձն ցոյց տալ ինքզինքը, իր բուն գումարին վերածելով տոկոսները:

Այդ գոզը ո՛րքան հրապուրիչ նոյնքան հանճարեղ թուեցաւ Պրիւլէի, որ վճռեց ընդհուպ գործադրել զայն:

Բայց յաղթական միջադէպ մը, զոր կանխատեսելու էր, եղական խառնաշփոթութեան մը մատնեց Նօտարին գաղափարները:

Անկարեւոր գործի մը պատճառաւ ստիպուած էր Սէն-Պրիէօք երթալու, իր պաշտօնակիցներէն մէկուն հետ խորհրդակցելու համար:

Խորհրդակցութիւնը կատարուելէ յետոյ, Պրիւլէ կը պատրաստուէր Սէն-Ռօշի ճամբան բռնելու, երբ պաշտօնակիցը, քիչ մը ամչկոտ ու թերեւս իր մարդուն միտքը հասկնալու համար, անհոգ շեշտով մը ըսաւ.

— Աղէկ միտքս ինկաւ, սիրելի պաշտօնակից, յաճախորդներէս մէկը, որ գրասենեակիս մէջ դիպուածաւ տեսած էր ձեր ծանուցումը, հաւատաց թէ կը ճանչնայ ձեր կալուածը Անգլիացիին ժառանգորդներէն մէկը:

— Ա՛հ, ըրաւ Պրիւլէ, որուն գոյնը նետեց իսկոյն:

Ու շատ մտազբաղ, իր բնակարանին ճամբան բռնեց:

Սէն-Պրիէօքի իր պաշտօնակցին կողմէ տրուած անակնկալ լուրին վրայ որոշած ճամբան:

Արդարեւ, Լորտ Կօէլլայի մէկ ժառանգորդին երեւան ելլելը կը բանդագուշէր Պրիւլէին՝ իր հաշիւները հաստատելու մասին անհրաժեշտ եղած թուղթերը մէջտեղ հանել:

Արդ, տասնըութը ամիսէ ի վեր կանոնաւորաբար գանձուած գումարներէն զատ, որոնք յիսնըհինգ հազար ֆրանքի կը հասնէին գրեթէ, Նօտարը պարտէր իր գրասենեակին մէջ ցոյց տալ Աւստրալեան Պանքային քառասուն արժեթուղթերը:

Ճիշդ այդ արժեթուղթերը ու գանձուած դրամները չէին գտնուեր Նօտարին դրամարկղին մէջ:

(Շարունակելի)

մեծ զօրախումբ մը Սայ-Մա-Ցէն Մուգտէն տանող ճամբուն վրայ կը գտնուի եւ թէ անոր յառաջապահները մինչեւ Միցէն անցած են, կը հաստատէ այդ շրջման մասին տրուած տեղեկութիւնները։ Մուքտէնէն, երէկ, հեռագրական ռուս գործակալութեան ուղղուած հեռագիր մըն ալ կը հաստատէ նոյն լուրը, ըսելով որ ճափոնական զօրախումբ մը անցնուած է 60 վերստ դէպ ի արեւելք՝ Նուգի ուղղութեամբ եւ թէ այդ պարագան կ'ապացուցանէ որ ճափոնները կ'ուզեն Լիաօ-Եանկը շրջապատել դէպի Մուգտէն ուղղուելով։ Այդ յաջորդական նահանջները, այս ճակատամարտները որոնք մինչ կ'ուտերին Ռուսերուն համար առանց յաղթանակի, եւ որոնց նոյն իսկ Քուրոբաթքինի զօրավարին ծրագիրը կը կազմեն, անհամբերութիւն կը պատճառեն Բեդերպուրկի զինուորական ու վարչական շրջանակներուն մէջ։ Այդ կերպով է որ կը հասկցուի այն զրոյցը թէ Քուրոբաթքինի զօրավարը քիչ ատենէն հանելի ըլլալէ պիտի դադրի եւ թէ ընդհանուր հրամանատարութեան պաշտօնը անկէ առնուելով պիտի յանձնուի Նիքոլա մեծ դուքսին, կամ Սուխոյին զօրավարին եւ կամ Սուքոմլինով զօրավարին։ Նաեւ հաւանական է որ Քուրոբաթքինի ժամանակ չի տրուի իր կարողութիւնը ցոյց տալու։ Մեծ հրդեհ մը, այսօր, մոխիր դարձուց չուաններու եւ պարաններու գործարանը որ կը կատարէր պատերազմական ու ծովային նախարարութեանց յանձնարարութիւնները։ Վնասը երեք միլիոն ֆր. կը հաշուուի։

— Մուքտէնէն յուլիս 26 թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն. — Հաստատուած տեղեկութեանց նայելով յուլիս 24ին կատարուած Թա-Չէ-Գիաոյի ճակատամարտին Ռուսերուն կողմէ մատնուած են հարիւր չափ թնդանօթներ, որոնք մեծ կորուստներ պատճառեր են ճափոններուն, խորտակելով անոնց թնդանօթներուն եւ ռազմամթերքի սնտուկներուն մեծ մասը։ Դիրքին կեդրոնը ճափոնները փորձեր են ուղղակի յարձակում մը կատարել, բայց ետ մղուեր են։ Յուլիս 25ին ռուսական զինուորները հրաման առեր են ետ քաշուիլ եւ բարձունքներու վրայ հաստատուիլ՝ Թա-Չէ-Գիաոյի հիւսիսային կողմէն եօթը վերստ հեռու։ Ռուս զինուորները այդ հրամանը գործադրեր են ամենայն կանոնաւորութեամբ։ Յուլիս 24ին Ռուսերուն կորուստը յիսունէ աւելի չէ։

ՆԻՒ-ՉՈՒԱՆԿ

Երկու ճակատամարտ եւս. — Եղերական գիշեր մը. — Նիւ-Չուանկի կայարանը բոցերու մէջ։ — Չինական աւարառութիւն. — Ճափոնական հետապնդիչներու ժամանումը. — Ֆրանսական դրօշ ռուսականին տեղ. — Զանազան լուրեր։

Բարիզ, 26 յուլիս. — Այս առտու ալ ինկաւ Նիւ-Չուանկ, Մանչուրիոյ մեծ նաւահանգիստը, Շանկայի բարգաւաճ մասնաճիւղը, Դեղին ծովին վրայ միջազգային վաճառականութեան համար բացուած մեծ դուռը, ճափոններուն ձեռքը կը գտնուի։ Աւասիկ այդ մասին Ին-Քէուէն ուղղուած հեռագիրը, յուլիս 26 թուականով.

«Նիւ-Չուանկի պարզած տեսարանը, վերջին ժամերուն մէջ, մինչ եղերական էր։ Ռուսական բանակը որուն երկու շաբաթէ ի վեր նոր օգնութիւններ սպասուած էր, ձեռնհաս անձերը հոս կը կարծէին թէ ճափոնական յարձակում մը բոլորովին անկարելի է։ Այդ պատճառով քաղաքացիները ... ժամէ ի վեր պատահած դէպքերը յանկարծակի բերին ամէնքն ալ։ Երէկ, յուլիս 25, կէսօրին մօտ, պայթման անորոշ ձայներ լսուեցան եւ Թա-Չէ-Գիաոյի վրայ մոխի ամպերն ալ մը տեսնուեցաւ։ Անշուշտ Ռուսերը քաղաքը կ'այրէին, անկէ հեռանալէ առաջ։ Հոս, Նիւ-Չուանկի կայարանը այրելէ ետքը, Չինացիները կողոպտեցին կայարանը, յափշտակելով մնացած իրեղէնները։ Ռուսական բոլոր տուները լքուած են եւ խանութները բոլորովին գոցուած։ Ամբողջ գիշերը անձկութեամբ անցաւ։ Նաւահանգիստին մէջ օտար որ եւ է թնդանօթանաւ չկար։ Վերջապէս այս առտու, յուլիս 26, ժամ 5ին, ճափոնական բանակին առաջին հետապնդողները երեւցան։ Քաղաք մտան եւ ուղղակի ռուսական կառավարիչին պաշտօնատունը գացին։ Այդ միջոցին ռուսական դրօշը, որ զինուորականներու յաջ բռնած էր, վար առնուեցաւ. անոր տեղ պարզուեցաւ ֆրանսական դրօշը. ճափոնական դրօշը պարզուեցաւ մօտը գտնուող չէնքի մը վրայ։ Ճափոնական զինուորներուն մեծ մասն ալ պիտի ժամանէ։ Օտար հիւպատոսները գումարում մը ունեցան։»

Բեդերպուրկ. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական նաւատորմիղը Ին-Քէուի առջեւ կը պտտի՝ զինուոր կրող քանի փոխադրանաւերու ընկերակցով։

Ին-Քէու. — (Մարէնի Թղթակցէն).— Այս առտու Թա-Չէ-Գիաոյէն անդին լսուած թնդանօթաձգութեան ձայները, հաւանօրէն արդիւնք են այն ճակատամարտներուն, որոնք Ռուսերուն դէպ ի հիւսիս նահանջը պաշտպանելու համար կը կատարուին։ Ճափոնական բերդապահ հեծեալ զինուոր թեւը առաջապահի մը ունի վրան կը ... Նաեւ քովէն կախուած է դիտակ մը։ Նիւ-Չուանկի մաքսատան չէնքերուն վրայ ռուսական դրօշին յաջորդեց չինական դրօշը եւ այդ թէ ճափոնականը։ Ճափոնական զինուորները այսօր միայն ժամանեցին։ Հիւպատոսական մարմինը առջի գիշերը ստիպուեցաւ հսկել քաղաքացութեան վրայ։ Եւրոպացիները զինուեցան եւ սա իսկ գիշերը չէզոք պահակախումբ մը կազմակերպեցին. Դժբաղդաբար քանի մը պայթումներ միայն լսուեցան։ Նիւ-Չուանկ մնացած Ռուսերը՝ հաղորդակցութենէ զրկուած են իրենց բանակին հետ։

—Կէս օրին մօտ քաղաքամատ վրայ չինականին տեղ ճափոնական դրօշ պարզուեցաւ։ Խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ ֆրանսական հիւպատոսական գործակատարին, ռուսական վարիչին եւ ճափոնական սպաներու միջեւ. առանց պարզուեցաւ ռուսական անշարժ ստացուածքներու կացութիւնը որ ֆրանսական դրօշի տակ մտած է։ Ֆրանսական հիւպատոսական գործակատարը բացատրած է յայտարարելով թէ ճափոնները որ եւ է դիտողութիւն չեն ըրած։

ԵՐԵԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՈՔԻՕ, 31 յուլիս.—Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղը այսօր անցեր է Ցուկարուի նեղուցը, դէպի Վլատիվոսթոք ուղեւորելով։ Ճափոնի ընդհանուր սպայակոյտը կը ծանուցանէ թէ անցած երեքշաբթիէն ի վեր 5 սպայ սպաննուած եւ 41 հոգի վիրաւորուած են Բորթ Արթուրի առջեւ։ Պաշարման սկզբնաւորութենէն ի վեր եղած այս առջին պաշտօնական զեկոյցէն կը հետեւցուի թէ ծանր ճակատամարտ մը մղուելու վրայ է Բորթ Արթուրի առջեւ։

ԲԱՐԻԶ.—Հավաս Լիաօ-Եանկէն կ'իմանայ յուլիս 27 թուականով.— Յուլիս 24ին Թա-Չի-Զաօ ճակատամարտին մէջ որձակուած ռումբերու թիւը անհաշիւ է։ Ճափոնական վեց մարտկոցներ լռութեան դատապարտուեր են։ Չինացիները կը հաւաստեն թէ ճափոնական կորուստները 10 հազարը կ'անցնին։

ՔՐՈՆՇԹԱՏ.— Քրոնշթատի ամրոցին յոբելեանը յետաձգուեցաւ անորոշ ժամանակով։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Նայթ Քոմանտր շոգենաւին տէրերը խնդրեցին արտաքին գործոց նախարարութենէն որ ուժգին բողոքագիր մը ուղղէ Ռուսիոյ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թէ՛ Թոքիոյէն եւ թէ Բէդերսպուրկէն կը հերքեն Բորթ-Արթուրի անկման լուրը. բայց Հինգշաբթի (յուլիս 28) մակոյկով Չէ-Ֆու հասած փախստականներ որոնք Բորթ-Արթուրէն կուգան, կը ծանուցանեն թէ երեք օրէ ի վեր սարսափելի ընդհանուր յարձակում մը սկսած է ծովէն եւ ցամաքէն։

—Չէ-Ֆուէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Բորթ-Արթուրի ռուսական նաւատորմիղը չի կրնար դուրս ելլել, ճափոններուն կողմէ գիշերանց դրուած բազմաթիւ ականներու պատճառաւ։

— Ռուսական Սիվուչ թնդանօթակիրը յուլիս 28ին բռնուեցաւ Նիւ-Չուանկի մէջ։

— Հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Թա-Չի-Զաոյէն ետ մղուած ռուսական զօրաբաժիններուն նահանջը շատ դժուարութեամբ տեղի կ'ունենայ։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ծովակալ Ալէքսիէվ Վլատիվոսթոք կը սպասուի։

ՎԻԷՆՆԱ.— Թա-Բու-Զանի բանակը անցեալ ուրբաթ օր Եօլինկի մէջ ճակատամարտ մը մղելով յաղթական հանդիսացաւ։ Մանրամասնութիւն չկայ։

ԲԷՇԹԱ.— Մառէշալ Օեամա ցամաքէն յարձակեցաւ Բորթ-Արթուրի վրայ։ Ծովակալ Թոկօ ալ ծովէն ռմբակոծեց։ Ճակատամարտը երեք օրէ ի վեր կը շարունակուի։ Տասնըմէկ հազար ճափոնցիներ ինկած են պատերազմի դաշտին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քուրոբաթքինի զօրավարը զինուոր կը հաւաքէ Լիաօ-Եանկի հարաւակողմը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Նիւ-Չուանկէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երկու օրէ ի վեր ճակատամարտ մը տեղի կ'ունենայ Լիաօ-Եանկի եւ Մուքտէնի միջեւ, եւ թէ Քուրոքի զօրավարը Քուրոբաթքինի զօրավարին բանակ դիրքերուն վրայ կողմնակի շրջում մը ընելու ձեռնարկած է։

ԼՈՆՏՈՆ — Ուէյ-Հայ-Ուէյէն կը ծանուցանեն թէ անգլիական Լէվիաթան զրահապատ յածանաւը ժայռի մը զարնուելով խոշոր ճեղքուածք մը ունեցեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Չէ-Ֆուէն հասած լուրերու նայելով, Նիւ-Չուանկէն հասած ճափոնական բանակը Հայ-Չէնկը պաշարած ըլլալով Ռուսերը այդ քաղաքն ալ պարպեր են։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Տէլքասէ ծանուցագիր մը ուղղելով Բարիզի պապական նուիրակին, զեկոյց թէ Ֆրանսայի եւ Վատիկանի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզուած ըլլալով, իր պաշտօնը վերջացած է։ Արտաքին գործոց նախարարը այս առթիւ հեռագրեց նաեւ Վատիկանի ֆրանսական գործակատարին՝ իմացնել արտաքին գործերու նախարար Մէրրի տէլ Վալ կարտինալին թէ ֆրանսական կառավարութիւնը որոշած է խզել իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները։

ՀՌՈՄ.— Դիւանագիտական յարաբերութեանց խզման հետեւանքով, Վատիկանի ֆրանսական գործակատարը Բարիզ մեկնեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Պապական նուիրակը Հռոմ մեկնեցաւ երեկուան։— Ֆրանսական գործակատարը 48 ժամ ուշացաւ իր մեկնումը։

Պ. ԲԼԵՎԷԻ ՄԱՀԸ

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 28 յուլիս.— Ներքին գործոց նախարար Պ. Բլէվէ մեռաւ։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարար Պ. Բլէվէի մահուան առթիւ, Աւստրիոյ կառավարութիւնը ցաւակցութիւն յայտնեց Ռուսիոյ կառավարութեան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Էտուարտ թագաւորը ցաւակցութիւն յայտնեց Ցարին, Պ. Բլէվէի մահուան առթիւ։ Նիքոլա Բ. փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնեց խիստ սիրալիր եղանակով մը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 31 յուլիս.— Բորթ-Արթուրի դէմ յարձակումը կը կատարեն ճափոնական քառասուն մարտանաւեր եւ քսան թորփիլանաւեր։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Սախարով զօրավարը յուլիս 30 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին.

«Ճափոնները յուլիս 29ին գրաւեցին Թոլ-Զաւ-Վաթինկի արեւելեան կողմը եւ Սի-Մաւ-Զինկի մօտ գտնուած կիրճը. նաեւ Ֆան-Կաւ-Լինկ գտնուող ռուսական զինուորներուն դէպ ի ձախ կողը յառաջացան։ Ռուսական թնդանօթներուն բուն կրակը դադրեցուց ճափոններուն յառաջխաղացումը։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճափոնական չորս մարտանաւեր Վլատիվոսթոքի ռուսաց նաւատորմիղը կը հալածեն տասնչորս մղոն հեռաւորութեամբ։

ԲԷՇԹԱ.— Ճափոնները կ'ամրացնեն Հայ-Չէնկի դիրքը։ Յուլիս 28ին ու 29ին թնդանօթաձգական ճակատամարտ մը կատարուեցաւ Հայ-Չէնկի շուրջը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վերջին օրերս ճափոնները աւելցուցին իրենց գործունէութիւնը։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ալէքսիէվ ծովակալին Վլատիվոսթոք երթալուն պատճառը այն է թէ Նիքոլա կայսեր անունով պատուանշաններ պիտի բաշխէ՝ Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղով վերադառնալիք սպաներուն ու նաւաստիներուն՝ իբրեւ վարձատրութիւն մը անոնց ըրած յաջողութիւններուն։

— Զրոյց կայ թէ Պէզօպրազով ծովակալին հրամանատարութեան տակ գտնուած Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղը անվնաս Վլատիվոսթոք ժամաներ է, սակայն այդ մասին դեռ պաշտօնական լուր մը չկայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուսերը մեծ ճակատամարտ մը կը պատրաստեն։

—Նիւ-Չուանկէն կը հեռագրեն թէ ռուսական վերջապահ զօրախումբերուն եւ ճափոնական երկու կիսաբաժինի միջեւ ճակատամարտ մը կատարուեր է Հայ-Չէնկի հարաւային կողմը՝ քանի մը ժամ տեւելով։ Կը կարծուի թէ այդ ճակատամարտին նպատակն է ժամանակ շահիլ՝ Լիաօ-Եանկի մէջ ռուս զինուորներուն համախմբման համար։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ —Զրոյց կայ թէ ճափոն գնած է Չիլիի զրահապատ յածանաւակները եւ թէ Արժանթինի մարտանաւերը գնելու համար ալ բանակցութիւն կը կատարուի։

ՔՈՊԷՆՀԱԿ.—Ռուսական չորս մարտանաւեր Մեծ Պէլթի նեղուցը անցան։

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Քուրոբաթքինի զօրավարէն լուր չկայ։ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը սակայն կը հետեւցնէ թէ սպարապետը Լիաօ-Եանկի մէջ մեծ ճակատամարտ մը մղելու կը պատրաստուի։

—Կը ծանուցուի թէ Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղը Ֆարմօզայի ջուրերը կը գտնուի։ Եթէ այս դէպքը ճիշդ է, կրնայ մեծ հետեւանքներ ունենալ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէն հասած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ ճափոնի ամէն կողմը մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն, տօնելու համար Բորթ-Արթուրի անկումը, որ մօտալուտ կը նկատուի։

ԲԱՐԻԶ —Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ այս շաբթու Ծայրագոյն Արեւելք ուղեւոր զօրաբանակները իրենց յատուկ թնդանօթներէն զատ, 350 լեռնային թնդանօթ կը տանին զոր Քուրոբաթքինի զօրավարը ուզած էր։

—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ ճափոններուն ընթացքը մեծ դժգոհութիւն կը պատճառէ։ Քորէայի վարչութիւնը օրէ օր հակակիր ընթացք մը կը բռնէ։ Ճափոնները զօրախումբեր կը պահեն Սէուլի մէջ, քանի որ ապստամբութենէ մը կը վախցուի։

ՀՌՈՄ.—Վատիկան բացատրական ծանուցագիր մը պիտի ղրկէ մեծ տէրութեանց, Ֆրանսայի հետ ծագած վէճին նկատմամբ։

ԱՆԳԼԻԱ

Գումարում մը.—Ծովային պաշտօնատան մէկ խիստ հրամանը. — Նուէր մը.— Ոգելից ըմպելիին շուրջը։

Լոնտոն, 27 յուլիս.— Երկուշաբթի օրը, Տըվընշայրի դուքսին նախագահութեամբ տեղի ունեցաւ գումարում մը, որուն կը մասնակցէին ազատ-փոխանակութեան կուսակից միութենականներէն գլխաւոր անդամներ։ Որոշուեցաւ չմասնակցիլ Սըր Հէնրի Քէմպէլ Պէնըրմէնի կողմէ օգոստոս 1ին առաջարկուելիք պարսաւանքի քուէին։ Սակայն կարգ մը միութենականներ, ինչպէս Սըր Միքայէլ Հիքս Պիչ ներկայ չգտնուեցան այս գումարման, որոշած ըլլալով այժմ ալ դաշնակցիլ, ինչ որ ալ ըլլայ դէթ այս ենթադրութիւնը կարելի է ընել վերջին շաբաթներու մէջ անոնց բռնած դիրքէն։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, միւս կողմէ, յոյսը դրած է կարգ մը միութենականներու աջակցութեան վրայ, որոնք ձեռնպահ մնալ չեն ուզեր։

— Անգլիոյ ծովային նախարարութիւնը ամենախիստ հրամաններ տուաւ, որպէս զի նաւարաններուն մէջ պաշտօնավարող ո եւ է անձ տեղեկութիւն չտայ օրագրողներուն կամ ուրիշ անձերու։ Ծովային պաշտօնատունը երեւան հանած է բազմաթիւ գաղտնի իրողութիւններ, եւ վճռաբանած անոնց վրայ։ Անգլիական մամուլը կը դժգոհի այս որոշման դէմ, ըսելով թէ իր աշխատակիցները շատ հագուած են երկրին պաշտպանութեան համար, բայց նոյն իսկ ծովային սպաներ են որ լրագիրներու մէջ կը գրեն ծածկանուններով։ Անոնց պետերը միայն պատասխանատու են։

— Այն 178 երեսփոխանները որոնք Երեսփ. Ժողովի յուլիս 19 եւ 20ի նշանաւոր նիստին ներկայ գտնուած էին, ամբողջ քսանըինըուկէս ժամ, հաւաքաբար փառաւոր եւ արծաթէ սկահակ մը նուիրեցին Երեսփ. Ժողովի երէցագոյն անդամ Պ. Ջէրինկթընի, որ հակառակ ութսունըվեց տարեկան ըլլալուն մինչեւ վերջը ներկայ գտնուեցաւ նիստին եւ տասնըինը անգամ գնաց քուէարկութեան սրահը։ Պ. Պալֆուր երէկ իրիկուան այդ նուէրը յանձնեց ծերունի երեսփոխանին։

— Ցայտնի է թէ ալքոլի վաճառումը խստիւ արգիլուած է Անգլիոյ մէջ, կիրակի օր միջօրէէն յետոյ։ Ոգելից ըմպելիի սիրահար Լոնտոնցիները յաջողած են այդ արգելքին ալ ի դերեւ հանել, զբօսական պտոյտ կատարող շոգենաւերու մէջ ելլելով, որոնք ոստիկանութեան հսկողութենէն զերծ են։ Այդ շոգենաւերը շարժուն գինետուններ դարձած են, բազմութեամբ լեցուած։ Չափազանց կ'արբենան հոն, նոյն իսկ կը պոռան կը կանչեն։ Այս մասին Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդում մը եղաւ։ Թէմզի ոստիկանութեան մասնախումբին նախագահ Սըր Հ. Հանրըն խոստացաւ քննել խնդիրը եւ ոգելից ըմպելիի արտօնագիր տալ շոգենաւերու տէրերուն, եթէ երբեք կարելի է։ Սակայն դժուար բան է այդ խնդիրը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Վատիկանի մէկ զեկոյցը.— Յերիւրուած նամակ մը.— Յիշատակագիր մը.— Ծանուցագիր։

Հռոմ, 27 յուլիս.— Վատիկանի արտաքին գործոց պաշտօնատան մէկ զեկոյցը, հրատարակուած Վոչէ տէլլա Վէրիթայի կողմէ, կը յայտարարէ թէ Մէրրի տէլ Վալի վերագրուած նամակը յերիւրուած է։ Այդ զեկոյցը կ'աւելցնէ թէ կարտինալը ո եւ է մէկուն նամակ չէ գրած վէճին նկատմամբ, թէ՛ Վատիկանի եւ թէ Հռոմի ֆրանսական դեսպանատան մէջ գաղտնի կը պահուին վէճին շուրջը դարձած իրողութիւնները։ Դեսպանատունը ոչ ոք ընդունելու պատուէր տուած է։

— Այս առտու հանդիսաւոր նիստ մը տեղի ունեցաւ Վատիկանի մէջ։ Լավալի եպիսկոպոսը երկար յիշատակագիր մը ղրկած է Պապին, բացատրելով թէ ան այժմ չի կրնար Հռոմ երթալ եւ կը փորձէ պաշտպանել իր ընթացքը։ Հիմա Հռոմի մէջ կը գտնուին Լավալի ու Տիժօնի եպիսկոպոսներուն թեմերէն երկու եկեղեցականներ, որոնք հոն ղրկուած են պաշտպանելու համար իրենց մեծաւորները։ Կը հաստատուի թէ Վատիկանի արտաքին գործոց պաշտօնատունը ծանուցագիր մը ղրկած է ֆրանսական դեսպանատան։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՐՏՔԻ

Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութեան Թղթոց հասոյթներու ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամագործական վարժարանին ուսանողներուն թէ այդ վարժարանը պիտի վերաբացուի 1904 սեպտեմբեր 4/27ի շաբաթ օրը եւ թէ դասախօսութիւնները նոյն օրը պիտի վերսկսին։ Հետեւաբար Ա. եւ Բ. կարգերուն ուսանողները կը հրաւիրուին նոյն օրը ներկայ գտնուիլ շերամաբուծական վարժարանը։

Տնօրէնութիւն

14/27 յուլիս 1904 4 – 10

⁂

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Թղթոց հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ դրոշմի կանոնագրին 32 եւ 33րդ յօդուածներու տրամադրութեան համաձայն մասնաւոր կնիքներ պատրաստուած են արտասովոր դրոշմի համար կարգ մը տպագրուած թուղթերու եւ ֆօրմիւլներու, որոնք ենթակայ են 2, 5, 10 եւ 20 փարայի եւ 1, 2, 3, 5 եւ 25 ղրշ.ի դրոշմել տուրքի։ Հետեւաբար, անոնք որ կ'ուզեն դրոշմի ենթարկել այս կարգի թուղթերը պէտք է ներկայացնեն զանոնք մասնաւոր դիւանին, Պոլիս [illegible] տեսչութեան, ուր հարկ եղած ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին, կանոնական տուրքի կանխիկ վճարմամբ եւ հարիւրէն 5 զեղչուելով՝ ըլլալիք կորուստի փոխարէն։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

28/11 Յուլիս 1904

Ց. Գ. Մասնաւոր պայմաններ պիտի դրուին տրամադրութեանը այն անձերուն որոնք ուզեն անոնցմէ։

13 – 25

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պալայի աստիճան տրուեցաւ Մալիէի ընդհանուր հաշիւներու հաշուակալի առաջին օգնական Մուզաֆֆէր պէյի։ Ուլայի երկրորդ աստիճան՝ Տրապիզոնի նահանգին տէֆթէրտար [illegible] էֆ.ի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Սըվազի նահանգին հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր Տնօրէն Թէվֆիք էֆ.ի։ Սանիէի աստիճան՝ Սըվազի կուսակալին մասնաւոր քարտուղար Օսման պէյի։

—Պընկազիի գաւառին կառավարիչ ու հրամանատար անուանուեցաւ Պաղտատի 11րդ զօրաբաժինին հրամանատար Զիւհտի փաշա, որ արձակուրդով Կ.Պոլիս կը գտնուի։

—Հիճազի նահանգին տէֆթէրտար անուանուեցաւ Մանասթըրի նահանգին նախորդ տէֆթէրտար Զիհնի պէյ։

— Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին գայմագամ անուանուեցաւ Կէմլէքի գայմագամ Լութֆի էֆ., որուն յաջորդեց Սեւալի գայմագամ Իսմայիլ Հագգը էֆ.։ Էնկիւրիի նահանգին Սեւօյ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Քոլճիկի գայմագամ Սամի պէյ, որուն յաջորդեց Ավանոսի գայմագամ Ճէմալ պէյ։ Անոր ալ յաջորդեց Աք Տաղի գիւղախումբին նախկին միւտիր Իպրահիմ Հագգը էֆ.։ Էզրումի նահանգին Նամիղվան գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բաւէնի գայմագամ Րիւշտի էֆ., որուն յաջորդեց Միլասի նախկին գայմագամ եւ Այտընի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Մէհմէտ Միւհտ պէյ։

— Կիւմիւլճինէի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Թէքիրտաղի հաշուակալ Շուքրի էֆ., որուն յաջորդեց Պալուի նախորդ հաշուակալ Մէրէթ էֆ.։

— Ալմաստեայ Մէճիտիէի պատուանշանը շնորհուեցաւ ելմտական նախարար Րէշատ փաշայի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ Աւստրիոյ զօրավարներէն ֆօն Շէլխէրի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մաքրիգիւղի թաղապետութեան ու կերպասի գործարանին պատասխանատու բժիշկ Անթէա Րէֆիգ պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մաքրիգիւղի խորհուրդին անդամ Իսմայիլ էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան շերամաբուծական ճիւղին քննիչներէն Պ. Ժօրժ Կիվոյի որ հիմա Պիլէճիկի մէջ կը պաշտօնավարէ, եւ Ֆրանսայի առաջնակարգ սեղանաւորներէն Պ. Պօրտաթի որդւոյն Պ. Լէոն Պօրտաթի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սըվազի նահանգին անդամներէն քննիչ Խալիլ պէյի։

— Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Պընկազիի կառավարիչ ու հրամանատար Զիւհտի փաշայի կնոջը եւ երրորդ կարգի աղջկանը։ Երրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան դրամական գործառնութեանց ճիւղին տեսուչ Պ. Բէրրինեանի կնոջը։

— Լիագաթի ոսկի շքանշան՝ Մալիէի ընդհանուր հաշիւներու հաշուակալ Ապտիւրրահման էֆ.ի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Շազըլը Թէքքէի շէյխ վախճանեալ Մէհմէտ Զաֆէր էֆ.ի եղբայրը՝ շէյխ Համզա Զաֆէր էֆ. ալ մեռած ըլլալով, կայս. իրատէ մը հրամայեց անոր երկու կիներուն ու չորս աղջիկներուն՝ ամսական հինգ հարիւրական և երեք մանչ զաւակներուն ալ երեք հարիւրական ղրշ. կենսաթոշակ յատկացնել ելմտական գանձէն. նաեւ անոր միւս որդւոյն՝ հեռագրական եւ թղթատարական վարչութեան քարտուղարներէն Ապտիւրրահման Զաֆէր էֆ.ի ամսաթոշակին ալ հարիւրէն հինգ հարիւրի բարձրացնել։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարը, իրեն շնորհուած ալմաստեայ Մէճիտիէ պատուանշանին համար, ընդհանուր հաշիւներու հաշուակալ Ապտիւրրահման էֆ.ի, Լիագաթի ոսկի շքանշանին ու օգնականը՝ Մուզաֆֆէր պէյ ալ Պալայի աստիճանին համար կայս. Պալատ երթալով, երախտագիտութիւն մատուցին։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Թէրսանէի մէջ Ամսթրոնկի նաւագործարանին գործաւորներուն կողմէ շինուելիք Խիւտավէնտիկեար զրահապատ-յածանաւը արագաձիգ թնդանօթներով պիտի զինաւորուի։ Արագութիւնը պիտի ըլլայ ժամը 17ու կէս մղոն։ Շինութեան ամբողջ ծախքն է 340,000 ոսկի։

ՈՍՏԻԿԱՆ-ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.— Բ. Դուռը ծանոյց Սպարապետի Դրան՝ ժամ առաջ աւարտել ոստիկան-զինուորներու վերակազմութեան գործը։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Ծանուցուեցաւ հարկ եղած տեղը՝ փութացնել Գարաքէօյի կամուրջին վերաշինութեան խորհրդակցութիւնը ու գործողութիւնները եւ ժամ առաջ շինութեան ձեռնարկել։

ՌՈՒՄԵԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Զապթիէ պաշտօնատունը ծանոյց Ռումելիի նահանգաց ընդհանուր քննիչին եւ կուսակալներուն թէ պէտք է ուշադրութիւն ընել որ ոստիկան-զինուորներու սպաները ու ոստիկան-զինուորները բարի վարքի տէր եւ պատուաւոր անձեր ըլլան, ամէն կերպով դատապարտութիւն կրած անձեր չըլլան, եւ ասկէ վերջը պաշտօնի կոչուելիքներն ալ գրել ու կարդալ գիտնան, նաեւ ամենափոքր յոռի ընթացք մը ունեցողները պաշտօնանկ ըլլան։

—Դրամայի գաւառակին Բօզըլին եւ Կուկանչէ գիւղերուն միջեւ ընդհարում մը կատարուեր է կայս. զինուորներու եւ քսանըհինգ հոգիէ բաղկացած աւազակներու խումբի մը միջեւ։ Աւազակներէն տասներեքը սպաննուեր եւ միւսներն ալ ցիրուցան փախեր են, սակայն խստիւ կը հալածուին։

— Մանասթըրէն կը գրեն թէ նահանգին ամէն կողմերը կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ, թէ աւազակներու խումբերը ալ եւս եւ ոչ մէկ տեղ կրնան չարիք գործել, թէ ժողովուրդը հանգիստ կը զբաղի, թէ բերքը լաւ է եւ թէ տասանորդը նոր դրութեան համաձայն կը գանձուի։

— Սէլանիկի, Գոսովայի ու Մանասթըրի նահանգները վերադարձող պուլկար փախստականներուն ալ ուտելիքի եւ սերմի համար առատօրէն կը բաշխուի ու առանց տոկոսի դրամ փոխ կը տրուի։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ.— [illegible] իշխանութենէն հրահանգ խնդրուեցաւ թէ մաքսատուններուն տրուած մանիֆէսթօներու թէեւ դրոշմաթուղթի նոր օրէնքին համաձայն երեք ղրուշնոց դրոշմաթուղթ պիտի փակցուի, սակայն շոգենաւային գործակալութեանց կողմէ մաքսատանց տրուած օրիժինալ մանիֆէսթօները ցարդ դրոշմաթուղթի ենթակայ չըլլալով, եւ այդ մասին նոր օրէնքին մէջ տրամադրութիւն մըն ալ չգտնուելով անոնք ալ նոյն օրէնքին ենթակա՞յ են թէ ոչ, եւ եթէ ենթակայ են, զանազան պատճէններուն իւրաքանչիւրին զատ զատ երեք ղրուշնոց դրոշմաթուղթ պիտի փակցուի թէ ամենուն համար երեք ղրուշնոց մէկ դրոշմաթուղթ։

— Մաքսային վերատեսչութիւնը յարմար դատեց շոգենաւային ընկերութեանց կողմէ տրուած «օրտինօ»ները այժմ տասը փարանոց դրոշմաթուղթի ենթարկել, վասն զի անոնց բուն իսկ ֆօրմիւլը «օրտինօ»ի համապատասխան չէ։ Այդ մասին հրահանգ խնդրուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատանէն։

ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ.— Ե. [illegible] ատեանը ի բացակայութեան եւ ոչ-հրապարակային կերպով դատեց Լիբանանի ժողովուրդէն Կաղուրի անուն անձը որ ամբաստանուած էր թէ Երուսաղէմի գաւառին մէջ պաշտօնավարած ատեն կարգ մը պատրուակներով Բարիզ փախած եւ հետեւաբար խռովարար մըն է։ Այս պարագաները հաստատուելով, Կաղուրի մահուան դատապարտուեցաւ. նաեւ քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու եւ ստացուածքներուն գրաւմանը։

ՊԱՂ ՕԴԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ ԵՒ ՊՈՄՈՆԹԻԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ.— Պոմոնթիի գործարանին տէրը, յայտարարելով որ Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ սառոյցի պատրաստութիւնը միայն իրեն յատուկ է, բողոքած է, ըսելով որ պաղ օդի մթերանոցներուն մէջ ժամանակէ մը ի վեր ջուր ալ կ'ընդունուի եւ թէ ջուրը միայն պահուելու վիճակին մէջ չմնալով, քիչ ատենէն կը սառի, հետեւաբար այդ մթերանոցները պէտք չէ որ ջուր ընդունին. թէեւ նոյն մթերանոցները, մենաշնորհին տրամադրութեանց համաձայն, ամէն տեսակ առարկայ պէտք է ընդունին, սակայն ատիկա ջուրին համար չէ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ կառավարութիւնը հրաւիրեց կայս. կառավարութիւնը քանի մը սպաներ ղրկել՝ ներկայ գտնուելու այս տարի Ֆրանսայի մէջ կատարուելիք ռազմափորձերուն որոնք ամէն տարիներէ աւելի մեծ պիտի ըլլան։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը, որ միշտ երկրին հանրային շահերուն համար նպաստաւոր կարգադրութիւններ կ'ընէ, այս անգամ ալ փոխադրութեանց սակացոյցին վրայ զեղչ մը ընելով մօտերս պիտի գործադրէ։

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԿԱՌՔԵՐ.— [illegible] առաջարկութեամբ Մեծ-Եպարքոսին մատուցուած աղերսագիր մը [illegible] խնդրած է՝ Պանդրմայի եւ Պալըքէսէրի միջեւ շոգեշարժ կառքեր բանեցնելու համար։ Այդ աղերսագիրը ղրկուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիեվ, քանի մը հրաւիրեալներով, ուրբաթ օրը Մեծ Կղզի գնաց, ուր իրիկուան 19 հոգինոց սեղան մը տրուեցաւ Ծիրաքամօ օթէլին մէջ։ Դեսպանը ու հրաւիրեալները գիշերը Պէօյիւքտէրէ դարձան։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՑՈՐԵՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ.— Ինչպէս յայտնի է, մաքսատանց մէջ կը քննուին ու կը տարրալուծուին օտար երկիրներէ բերուած ալիւրները, որպէս զի աւրուած չըլլան եւ առողջութեան վնասող նիւթեր չպարունակեն։ Այդ որոշման հետեւանքով օտար ջաղացպանները դադրեցուցած են առողջութեան վնասակար ալիւրներուն օսմ. երկիրները առաքումը։ Տեղացի վաճառականներէն ոմանք նկատելով որ այդ քննութիւնը ու տարրալուծումը կը գործադրուի նաեւ այն ալիւրներուն համար որոնք Կ. Պոլսոյ ջաղացքներուն մէջ պատրաստուելով օսմ. նաւահանգիստները կը ղրկուին, եւ նկատելով որ այդ պարագան վնասակար է օսմ. վաճառականութեան ու երկրագործութեան շահերուն, այդ մասին Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին ուշադրութիւնը հրաւիրած են։ Նոյն Սենեակն ալ նկատելով որ այդ որոշումը տեղական բերքերուն սպառումը կը դժուարացնէ, խնդրեց առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն՝ ծանուցանել մաքսային վերատեսչութեան որ այդ դժուարութիւնը վերցուի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Իտալիոյ նոր դեսպան Իմբէրիալի մարքիզը, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Պուլկարական գործակատարը, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը ականակուռ Առիւծ եւ Արեւ պատուանշանին զոր պարսիկ կառավարութիւնը տուած է Սալրիօ կուսակալին։

ՊՈԼԻՑԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԲՐՈԹԷՍԹՕՆԵՐՈՒ ԾԱԽՔԸ.—Կ. Պոլսոյ առեւտրական սենեակը իր վերջին նիստին մէջ խիստ կարեւոր խնդրով մը զբաղեցաւ։ Նկատելով որ Անատոլը առեւտուրին մեծ մասը օսմ. վաճառականները կը կատարեն եւ անոնց դրամագլուխը ու վարկը սահմանափակ է, նկատելով որ այդ ընդարձակ երկրին ներածման ու արտածման վաճառականութիւնը մեծ մասամբ 3, 5 եւ 10 ոսկինոց պոլիցաներու միջոցաւ եւ այլն կը կատարուի, նկատելով որ այդ պոլիցաները յաճախ ձեռքէ ձեռք կը փոխանցուին եւ ամէնէն վերջին տէրը, երբ պայմանաժամը գայ, չընդունելու եւ չվճարելու պատահականութեան դէմ իսկոյն բրօթէսթօ ընել պարտաւոր է, նկատելով որ բրօթէսթոյի ծախքերը կրկնապատկուած են, որով պոլիցային պատահական գումարին չափ եւ կամ անոր երկու երրորդին համեմատութեամբ ծախք մը վճարել պարտաւոր է, նկատելով որ Տիւսթուրի առաջին հատորին 821րդ յօդուածին մէջ բրօթէսթոյի ծախքը թէեւ 25 ղրշ նշանակուած, սակայն Տիւսթուրի չորրորդ հատորին 384 յօդուածով 50 ղրուշի բարձրացած եւ բարապանի վարձքով եւ դրօշմաթուղթի փոխարժէքով այդ գումարը 74¾ ղրուշի հասած էր, նկատելով որ վերջերս ընդունուած դրութեան մը համաձայն բրօթէսթօ քաշողները, պարտաւոր են հարկ եղած ծախքը վճարելով վաւերական պատճէն մը ստանալ, որով ծախքը 149 ի բարձրացած է եւ երբ պոլիցան չընդունուի, նոյնքան մըն ալ հաւասարեցնելով այդ ծախքը 299 ղրշ. ասկեղբամ եղած է, որոշեց խնդրել առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն որ բրօթէսթոյի ծախքը, դրօշմաթուղթի գինը եւ բարապանի վարձքը սապէս բարեփոխուի.—Ա. մինչեւ յիսուն ոսկինոց պոլիցաներէն 25 ղրուշ առնուի, Բ. 50էն 100 ոսկիի համար, 50, Գ. 100 ոսկիէն վեր 75 ղրուշ եւ Դ. վաւերացեալ իւրաքանչիւր պատճէնի համար ըստ կամս՝ այսինքն երբ գործի տէրը ուզէ, տասը ղրուշ։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ.— Կէօրիւճէէն կը գրեն թէ տեղացի Լոքչէ անուն անձ մը իր 70,000 ոսկիի հարստութեան մէկ կարեւոր մասը կտակեր է եկեղեցիի մը ու դեղարանի մը շինութեան եւ տարին չորս աղքատ աղջկան օժիտը պատրաստելու։ Եկեղեցիին կառուցումը աւարտելու վրայ է, իսկ դեղարանը արդէն բացուած է ուրկէ աղքատներուն ձրի դեղ կը տրուի եւ կարողութիւն ունեցողներէն ալ միայն արժէքը կ'առնուի, առանց շահի։ Տարեկան երկու իսլամ եւ երկու քրիստոնեայ աղջիկներու օժիտը կը պատրաստուի։

— Ուրիշ բարերար մըն ալ տասներկու հազար ոսկի յանձնած է Եգիպտոսի պանքային, միջազգային հիւանդանոցի մը կառուցման համար։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ Սալցպուրկ շոգենաւը որ Պիրէասի առջեւ խրած էր, ազատուեցաւ եւ Պոլսոյ նաւահանգիստը բերուեցաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ անունները իրարու նմանող տեղեր ղրկուելիք նամակներու եւ այլն հասցէին վրայ պէտք է գրել նահանգին կամ գաւառին անունը՝ յապաղումներ տեղի չունենալու համար, վասնզի օրինակի համար, Խարբերդի նահանգին Մազկերտի նամակները սխալմամբ Պիթլիսի նահանգին Մալազկերտ գաւառակը կը ղրկուին, որով կը վերադարձուին, ինչ որ յապաղումներու պատճառ կ'ըլլայ։ Առաջաղ կայաններու պաշտօնեաները այդ տեսակ թերութեան մը համար պիտի պատժուին։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ կայսրը, օսմ. պատուիրակութեան այցելութեանը իբրեւ յիշատակ, Ատտիս-Ապապայի մէջ գետին մը նուիրեց՝ մզկիթ մը կառուցանելու համար։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ նաւատորմիղ մը, որ կը բաղկանայ չորս զրահաւորէ եւ մէկ յածանաւակէ, եւ որուն հրամանատարն է գեր-ծովակալ Պալմօ, յուլիս 13/26ին Նաբոլիէն Պիրէա ժամաներ է։

ՔՈԼԵՐԱՆ.— Թէհրանէն առնուած լուրերու նայելով, քոլերան թէեւ քաղաքին մէջ թեթեւցած է, սակայն շրջակայ գիւղերուն մէջ կը ճարակի, վասն զի բնակիչներէն շատերը այդ տեղերը ապաստանած են։ Կը վախցուի որ անոնք եթէ քաղաք դառնան, քոլերան նորէն սկսի, ինչպէս եղաւ 1892ին։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՅԻ ՋՆՋՈՒՄԸ.—Մոնիթէօռ կ'իմանայ թէ Բարիզի առողջապահական վերջին համաժողովին նոր ծրագիրը պիտի գործադրուի մօտերս թէ՛ Եւրոպայի եւ թէ Ասիոյ մէջ։ Այս ծրագրին գլխաւոր տրամադրութիւններէն մէկն ալ քոլերայէ կամ ժանտախտէ վարակուած վայրերու դէմ քարանթինայի դրութեան ջնջումն է։ Այսօր քարանթինաները շատ անկար միջոցներ կը նկատուին հիւանդութեան դէմ պաշտպանուելու տեսակէտով, մինչդեռ մեծամեծ վնասներ կը հասցնեն վաճառականութեան։ Այս պատճառով որոշուած է քարանթինայի տեղ կատարել հսկողութիւն եւ խիստ բժշկական քննութիւններ հաստատել։ Նոր կանոնագիրը արդէն բաժնուած է բոլոր առողջապահական վարչութեանց եւ նաւահանգիստի իշխանութեանց։ Գործադրութեան թուականը պիտի որոշուի մօտերս։

ԷՑՈՒՊԻ մէջ Մահմուտ անուն չորս տարեկան տղայ մը պարտէզի մը աւազանին մէջ ինկալով խեղդուեցաւ։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Անցեալ հինգշաբթի Մեծ Կղզիի մէջ կառքի մը ձիերը խրտչելով կառքը [illegible]։ Մէջը գտնուողներէն մէկը [illegible] գլխէն վիրաւորուելով [illegible] օրը մեռաւ, իսկ մէկն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ եւ կեանքը վտանգի մէջ է։

ԳՈՒՄԳԱԲՈՒԻ մէջ, անցեալ օր, Արթին անուն անձին կողմէ վիրաւորուած Կիրակոս, որ Ս. Փրկչի հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուէր, մեռաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը շաբաթ օրը Կայս. Պալատ գնաց։

—Ն. Սրբազնութիւնը երէկ Բերա, իր [illegible] միջոց եւ գրասէր ազնուականութիւններով պտոյտեցաւ։

—Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան երէկ Այ-Ստեֆանոս երթալով՝ այցելութիւն տուաւ Գէորգ էֆ. Ալանեանի եւ տեսակցեցաւ Երուսաղէմի գործերուն վրայ։

— Տ. Մաղաքիա Ծ. Վրդ. այսօր իր ծննդավայրը՝ Արսլանպէկ կ'ուղեւորի, ուր պիտի մնայ ամիս մը չափ։

—Եգիպտոսի հանգուցեալ Առաջնորդ Տ. Յովսէփ եպիսկ. Այվազեանի գոյքերը կնքուած էին իր մահէն անմիջապէս յետոյ։ Վերջին օրերս այդ գոյքերը բացուելով, ցուցակագրուեր եւ ցուցակը ղրկուեր է Պատրիարքարան, խնդրելով որ տնօրինութիւն մը ըլլայ այդ մասին։ Թէեւ սովորութիւն է որ Եգիպտոսի մէջ մեռնող անզաւակ անձերու գոյքերը Առաջնորդարանին մնան, որովհետեւ տեղական վաղեմի սովորութեամբ, քրիստոնէից վերաբերեալ թերեքէի խնդիրները կը կարգադրեն քրիստոնեայ ազգաց Առաջնորդարանները, սակայն որովհետեւ Առաջնորդ մը Պատրիարքարանէ կը ղրկուի, Գահիրէի Առաջնորդարանը՝ իբրեւ գանձ Պատրիարքարանի, պատշաճ դատած է որ վարչական որոշմամբ ըլլայ այդ գոյքերուն վերաբերեալ կարգադրութիւնը։ Հանգուցեալ Առաջնորդին քոյրը կը գտնուի այժմ Եգիպտոս։ Նոր Առաջնորդի ընտրութեան մասին կարգադրութիւն մը ըլլալու համար կը սպասուի Գաւառ. Ժողովոյ Ատենապետ Տիգրան փաշա Ապրօ Եւրոպայէ վերադարձին։

—Սալթօյի մէջ մեռեր է հարուստ եւ բարեգործ ազգային մը, Պ. Նիկողոս Իգմիրեանց որուն յուղարկաւորութիւնը բաւական անշուք կերպով կատարուեր է՝ ինչպէս փափաք յայտնած էր իր կենդանութեանը, յանձնարարելով որ անոր յատկացուած գումարը բարեգործութեան նուիրուի։ Հետեւաբար, հանգուցեալին այրին յատկացուցեր է՝ 400 րուպլի Կ. Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցին, 300 ր. Սալթոյի աղքատներուն, 100 ր. տեղւոյն աղօթատան, եւ 200 ր. ալ ուրիշ բարեգործութեանց։

—Զանգեան Կտակով Եւրոպայի համալսարաններէն մէկուն մէջ ձրի ուսում ստանալու համար մրցման քննութեան մասնակցելու նպատակով մինչեւ հիմա դիմում ընողներու թիւը կը հասնի 19ի։ Այս մասին դրուած պայմանաժամը շաբաթ օրը լրացած ըլլալով, այս շաբթու պիտի որոշուի մրցման քննութեան օրը, ամէնէն յաջողը ընտրելու համար։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան առաջարկութեամբ, Տէր եւ Տիկին Ի. Իբրահանեան, Տիկին Ե. Գասպարեան եւ Տիկին Ա. Մանուկեան՝ մէկ քանի օրէ ի վեր մայրաքաղաքիս ծանօթ վաճառականներէն ի նպաստ Ս. Փրկչեան պատսպարելոց դրամական նպաստներ կը հաւաքեն, միեւնոյն ատեն որբուհիներուն համար առնելով կերպասեղէններ եւ իրեղէններ։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

ՀՆԳԱՆՈՒՆ ՑԱՆԿԸ

Հայ-Հռոմէա ազգի Կ.-Պատրիարքին ընտրութեան մասնակցելու համար եկեղեցականներէ եւ աշխարհականներէ բաղկացեալ Խառն Ժողովը երէկ ժամը 5 ու կէսին Բերա, Սուրբ Աստուածածնի Կաթողիկէ տաճարին մէջ գումարուեցաւ։ Այս ժողովը կը բաղկանայ 66 անձերէ, որոնց 59ը միայն ներկայ գտնուած էին, ասոնցմէ 12ը կրօն. ժողովոյ անդամ էին։ Բացակայ ժողովականներէն ոմանք իրենց կողմէ քուէ տալու համար փոխանորդներ ղրկած էին։ Ըստ այսմ Սուրբ Յովհաննէս էֆ.ի կը փոխանորդէր իր որդին՝ Արմենակ էֆ., Ալլահվէրտի Յովհաննէս էֆ.ի կը փոխանորդէր իր որդին՝ Ներսէս պէյ, Թընկըր Եավէր փաշայի կը փոխանորդէր եղբօրորդին՝ Մկրտիչ էֆ., Թընկըր Յովհաննէս էֆ.ի կը փոխանորդէր Անէմեան Տ. Ներսէս Վ.։ Ժողովին բացման պահուն նախագահ եւ Կ.-Պատր. փոխանորդ Արփիարեան Աւետիս արքեպս. բանախօսութիւն մը ըրաւ եւ շնորհակալութիւն ու երախտագիտութիւն յայտնեց Ն. Կ. Վեհափառութեան Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Խանի, որ ամէն պարագայի եւ առիթներու մէջ ցոյց տուած է Հայ-Հռոմէական համայնքին վրայ ունեցած բարձր հոգածութիւնը եւ շնորհած է շատ մը դիւրութիւններ, եւ ջերմ մաղթանքներ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան թանկագին կենաց արեւշատութեան համար։ Ներկաները ջերմագին «ամէն»ներով ձայնակցեցան այս բարեմաղթութեանց։

Ետքը, մաղթանքներ եղան Պիոս Ժ. Պապին համար եւ Հայոց կարդացուեցաւ հանգուցեալ Տ. Պօղոս Էմմանուէլեան Կ.-Պատրիարքին յիշատակին, եւ նախագահը հրաւիրեց ներկաները որ իրենց խղճի ձայնին անսալով արժանաւոր յաջորդ մը ընտրեն։ Յետոյ անդամներէն Շահեան Մանուէլ էֆ. ընտրական ձեւի մասին ինչ ինչ առաջարկութիւններ ըրաւ, սակայն մեծամասնութեան ձայնը միացաւ՝ նախկին ձեւը պահելու համար։ Ասկէ ետքը ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ։ Ժողովին կողմէ դիւանադպիր ընտրուեցաւ Թօլայեան Յովհաննէս էֆ., իսկ քուէհամարի մասնախումբ ընտրուեցան հետեւեալները. — Չիլինկիրեան Սահակ Ծ. Վ., Պոլէմճեարեան Հ. Գրիգորիս Ծ. Վ., Տէրտէրեան Սինապեան Գրիգոր, Շէրպէթճեան Պօղոս, Շիշմանեան Զարեհ եւ Ոսկեան Գրիգոր։ Ապա իւրաքանչիւրին քուէթուղթեր բաժնուեցան եւ ամէն մէկը իրենց ընտրելիները նշանակելով քուէատուփը ձգեցին։ Այս գործողութիւնը աւարտելէն վերջը քուէհամարի ձեռնարկուելով հետեւեալ արդիւնքը յառաջ եկաւ. —

	Քուէ
Պօղոս գերպ. Սապաղեան եպ. Եգիպտոսի	50
Օգոստինոս գերպ. Սայեղեան արքեպ. Բերիոյ	35
Ներսէս գերպ. Ճնտայեան եպ. Մշոյ	31
Յուսիկ գերպ. Կիւլեան արքեպ. Մէրտինի	30
Ստեփան գերպ. Իսրայէլեան եպ. Խարբերդի	29
Սահակ գերպ. Հաճեան արքեպ. Սեբաստիոյ	22
Յարութիւն գերպ. Ճամճեան եպ. Պրուսայի	20
Միքայէլ գերպ. Խաչատուրեան եպ. Մալաթիոյ	19
Ստեփան գերպ. Աբրիկեան եպ. Տրապիզոնի	19
Կղեմէս Գեր. Ղազարեան եպ. Գաղատիոյ	14
Յովհ. գերպ. Մուրատեան եպ. Մարաշու	14
Կարապետ գերպ. Բյուրեան եպ. Կարնոյ	10
Մատթէոս գերպ. Սիւլեան եպ. Կեսարիոյ	2

Ընտրութեան հրահանգին համաձայն՝ որ նախապէս բաժնուած էր անդամոց, ընտրելիները պէտք էր ներկայից գէթ երկու երրորդ առաւելագոյն քուէն ստանային, այսինքն գոնէ 40է աւելի շահէին, բայց որովհետեւ միայն Սապաղեան գերպ. 50 շահած էր, իսկ միւսները 40էն վար էին, ուստի առաջարկուեցաւ կրկին քուէարկութիւն կատարել միւս չորսին համար։ Թէր ու դէմ կարծիքներ փոխանակուելէ վերջ, այս կէտը, այն է կրկին քուէարկութեան առաջարկութիւնը, քուէի դրուելով 8 ձայնի առաւելութեամբ որոշուեցաւ որ Սապաղեան Գերապայծառէն ետքը առաւելագոյն քուէ ստացողներով լրացուին որոշեալ հինգ ընտրելիները։ Հետեւաբար Խառն Ժողովոյ կողմէ Կ.-Պատրիարքական ընտրելի նշանակուած են. —

Տ. Սապաղեան գերպ.	50
Տ. Սայեղեան »	35
Տ. Ճնտայեան »	31
Տ. Կիւլեան »	30
Տ. Իսրայէլեան »	29

Այս հինգ ընտրելեաց ցուցակը պիտի ղրկուի Սինօդին, որ ասոնցմէ մէկը պիտի ընտրէ իբրեւ Կ.-Պատրիարք Հայ-Հռոմէականաց։

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱԶԴ. — Ազգ. Կեդրոնական վարժարանի Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ վարժարանին նոր տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։ Ա. կարգը մտնել փափաքող աշակերտները կը հրաւիրուին ներկայանալ Ղալաթիոյ խորհրդարանը ամէն օր մինչեւ ժամը 3 ու կէս (Ը. Թ.), արձանագրուելու եւ ստանալու համար մրց քննութեանց ծրագիրը։ Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ վկայուած նախակրթարանները առանց քննութեան կ'ընդունուին։

Մրց քննութիւնները պիտի կատարուին յառաջիկայ օգոստոս 27 ուրբաթ եւ 28 շաբաթ օրերը, ժամը 2ին (Ը. Թ.)։

Իսկ Կեդր. Նախակրթարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ օգոստոս 23 բշ. օր. հետեւաբար կը հրաւիրուին թէ՛ հին եւ թէ նոր գալիք աշակերտները մինչեւ նոյն օր, ամէն առաւօտ, ներկայանալ Ղալաթիոյ խորհրդարանը, արձանագրուելու համար։

1—6 Խնամակալութիւն

17 յուլիս 1904 Ղալաթիա

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՍՏԱՐԱԶԱՐ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի սեպտ. 2/15ին, հինգշաբթի առաւօտ։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարել սեպտ.ի մէջ եւ կէսը յունվարի մէջ։ Շաբաթը դաշնակի մէկ դասի համար տարեկան 3 օսմ. ոսկի, եւ երկու դասի համար 5 ոսկի աւելի կը պահանջուի։ Երգեհոնի դաս առնողները տարին 1ուկէս ոսկի աւելի կը վճարեն։

Վարժարանին յայտագիրը ուզողներուն ձրի կը ղրկուի։ Ուրիշ տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Ո. Ո. Բիթի, Պոյպըլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տոքթ. Ս. էֆ. Գավուքճեանի, ատենապետ Խնամակալութեան, Աստարազար։

1/14 Յուլիս 1904 10—12

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ԴԸ ԺՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՕՏԵՍԱ, 31 յուլիս.— Կամաւոր նաւատորմէն ութ շոգենաւեր՝ Թամպով, Քոսդրոմա, Վորոնեժ, Վլատիմիրով, Քիեվ, Եարոսլավ, Նիժնի-Նովկորոտ ու Սարաթով ինչպէս նաեւ առեւտրական շոգենաւային ռուս Ընկերութեան չորս շոգենաւեր, ածուխ եւ ջուր բեռցած, հրաման կը սպասեն Ծայրագոյն Արեւելք կամ Պալթիկ ծով երթալու համար։

ՔՈՓԷՆՀԱԿ.— Ռուսական երկու թորփիլանաւեր եւ երկու խոշոր շոգենաւեր՝ Ռուսիոյ ծովային դրօշով, Մեծ Պէլթը անցան՝ դէպ ի հիւսիս երթալով։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրեն Ռուսիոյ պաշտօնաթերթին թէ երէկ մեծ դէպքերու կը սպասուէր Հայ-Չէնկի մօտ։

— Սախարով զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին.— «Մինչեւ երէկ կէս օր որ և է փոփոխութիւն չկայ Մանջուրիոյ բանակին ճակատին վրայ։ Ճափոնական խիստ բազմաթիւ զինուորներ կը համախմբուին ռուսական բանակին հարաւային ճակատին դիմաց։»

ՉԷ-ՖՈՒ. — Ռուիթէր կը ծանուցանէ թէ ճափոնցի վաճառական մը արժանահաւատ Չինացիէ մը լսեր առեր է, որուն համաձայն Բորթ-Արթուրի առջեւ գտնուող ճափոնները գրաւեր են բոլոր ամուր դիրքերը, բաց ի Ոսկի բլուրէն։ Երկու կողմէն անդին կորուստ կայ։ Ռուիթէրի հեռագիրը կը յարէ թէ ռուսական աղբիւրէ կը հերքուի այն լուրը թէ ճափոնները գրաւած ըլլան Բորթ-Արթուրը։ Նոյն գործակալութեան կողմէ Թոքիոյէն ստացուած ուրիշ հեռագիր մըն ալ նոյնպէս պաշտօնապէս կը հերքէ Բորթ-Արթուրի գրաւման լուրը։

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹ. — Թօքիոյէն կը հեռագրեն Ֆրանքֆուրթեր Զայթունկի թէ Վլատիվոսթօքի նաւատորմիղը նոյն նաւահանգիստը մտեր է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Այսօր կատարուեցաւ Ներքին գործոց նախարար Պ. Բլէվէի յուղարկաւորութիւնը։ Ներկայ էին կայսրը, մայր կայսրուհին, մեծ դուքսերը, մեծ դքսուհիները, բոլոր նախարարները եւ դեսպանական մարմինը։ Կրօնական արարողութիւններէն ետքը մարմինը գերեզմանատուն տարուեցաւ։

— Կայսրը եւ կայսրուհին ցաւակցութիւն յայտնեցին Պ. Բլէվէի այրիին։

ՓԱՐԻԶ.— Պապական նուիրակ Մանսէնեօր Լորէնցելլի, երէկ իրիկուն, քարտուղարի մը հետ Փարիզէն ճամբայ ելաւ դէպի Հռոմ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 31 յուլիս. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ իբրեւ չինացի ծպտեալ բազմաթիւ ճափոններ տեսնուեր են որոնք լեռներու վրայէն Ռուսերուն ընթացքը կը դիտէին եւ նշանացի տեղեկութիւններ կու տային ճափոնական շրջանին պահակներուն։ Քուրոբաթքին զօրավարը հրամայեց ռուս զինուորներուն կրակ ընել այդ տեսակ լրտեսներու վրայ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Պետերսպուրկի զինուորական շրջանակին զօրահանութիւնը օգոստոս 5ին պիտի սկսի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճափոնական բազմաթիւ զինուորներ կը համախմբուին Լիաօ-Եանկի շուրջը։

ՓԱՐԻԶ.— Նահանգային ժողովներու ընտրութիւնները սաստիկ մեծամասնութիւն մը կ'ապահովեն նախարարական ընտրելիներուն։ Պ. Քոմպ սաստիկ մեծամասնութեամբ վերընտրուեցաւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

Պ. ՊԼԵՎԷԻ ՄԱՀԸ

ՓԱՐԻԶ, 28 յուլիս.—Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարար Վիեչէսլավ Քոնսթանթինովիչ Բլէվէ, որուն մահը ծանոյց հեռագիրը, ծնած էր 1846ին։ Մոսկուայի համալսարանը յաճախելէ ետքը, իրաւագիտութեան «լիսանսիէ»ի վկայական ստացաւ եւ 1867 օգոստոս 16ին մտաւ դատական պաշտօնարանը եւ անցաւ վարչական բոլոր աստիճաններէն։ 1868ին Վլատիմիրի մէջ ընդհանուր դատախազի օգնական էր, Թուլա փոխադրուեցաւ. յետոյ հետզհետէ բարձրանալով Վարշաւայի ընդհանուր դատախազ եղաւ եւ վերջապէս նոյն պաշտօնով Պետերսպուրկ փոխադրուեցաւ։ Այդ պաշտօնին կը պարտի իր ամբողջ ասպարէզը։ Դատական կարեւոր քննութեանց մասնակցելով Աղեքսանդր Բ. կայսեր հետ ուղղակի յարաբերութեան մտաւ։ Իր վեհապետին մատուցած տեղեկագիրները մէջտեղ հանեցին անոր վարչական յատկութիւնները, որով այդ թուականէն ընտրելի եղաւ ամէնէն բարձր պաշտօններուն։ Արդէն նոյն թուականին Ռուսիոյ ամէնէն պահպանողական մարդերէն մէկը կը նկատուէր։ 1881ին, իբրեւ Տնօրէն ոստիկանութեան պաշտօնարանին, մասնակցեցաւ յանձնաժողովի մը՝ բարեկարգական նոր օրէնք մը պատրաստելու համար։ 1884ին ծերակուտական անուանուեցաւ եւ քիչ վերջը Ներքին գործոց խորհրդական եղաւ։ Տասը տարի ետքը կայսրութեան Խորհուրդին օրէնքներու հաւաքման ճիւղին անօրէն կարգուեցաւ։ Ազդեցութիւնը հետզհետէ աւելցաւ։ 1901ին Ֆինլանտիոյ մեծ դքսութեան նախարար եղաւ եւ Պօպրիքով զօրավարին հետ համախորհուրդ աշխատեցաւ Ֆինլանտիան ռուսացնելու գործին։ 1902ին Ներքին գործոց նախարար անուանուելով Պ. Բլէվէ կայսրութեան Խորհուրդին մէջ ներկայացուց ծայրայեղ պահպանողական տարրը եւ մաքառեցաւ Պ. Վիթէի ջատագոված քաղաքականութեան դէմ որ իրենին համաձայն չէր։ 1903ին վերջնական յաղթանակը տարաւ եւ Պ. Վիթէ նախարարաց Խորհուրդին նախագահ կարգուեցաւ, պաշտօն մը որ աւելի պատուակալ հանգամանք մը ունի։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 յուլիս.— Նախարարապետ Պ. Պալֆուր, Նայթ Քոմանտըր շոգենաւին ռուսական մարտանաւերուն կողմէ ընկղմուելուն համար Երեսփ. ժողովին մէջ եղած հարցումի մը պատասխանելով ըսաւ.

«Նայթ Քոմանտըրի ընկղմուելուն նկատմամբ կը ցաւիմ թէ այս առաւօտ ստացած տեղեկութիւններս, իմ կարծիքովս, թոյլ չեն տար կասկածիլ՝ այդ ցաւալի միջադէպին պատահած ըլլալուն վրայ։ Խնդիրը կանոնքերու կորուստին վրայ չէ, այլ կը վերաբերի թէ մի՛ գուցէ միջազգային օրէնքի բռնաբարում մը եղած ըլլայ։»

Անկարելի է ուշադրութեան չառնել այս խօսքերուն ծանրակշիռ հանգամանքը, վասն զի Անգլիոյ նախարարները ընդհանրապէս հրապարակաւ չեն խօսիր թէ այդ մը բռնաբարած է միջազգային օրէնքը։ Անգլիոյ լրագիրները մեծ կարեւորութիւն կու տան նախարարապետին այդ խօսքերուն։ Թայմզ կ'ըսէ,

«Պետական մարդիկը թեթեւութեամբ այդ տեսակ լեզու մը չեն գործածեր։ Ռուսիա մեծապէս կը սխալի, եթէ կը կարծէ թէ նախարարապետին չափաւոր լեզուին պէտք է հետեւցնել վարանում մը կամ հաստատամտութեան պակաս մը՝ մեր իրաւունքները հաստատելու համար։ Գոհացում մը կը սպասենք, քիչ ատենէն կատարուելը պահանջելով։»

—Երեսփ. Ժողովին գումարումէն առաջ Անգլիոյ ազգային պաշտպանութեան յանձնաժողովը Պ. Պալֆուրի նախագահութեամբ երկար խորհրդակցութիւն մը կատարեց արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ։ Ներկայ էին Լորտ Ռոպերթս, զօրավար Լիթըլթըն, Պ. Չէմպըրլէն եւ այլն։ Ընդհանուր դատախազ ալ ներկայ գտնուելով միջազգային օրէնքին համար տեղեկութիւններ հաղորդեց։ Կ'ըսուի թէ խորհրդակցութեան առարկայ եղած են Ռուսիոյ վերաբերեալ խնդիրներ։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1929 ԻՆ

1828
L'UNION
DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	284	Միլիոն	ֆրանք
1902ին գանձուած ապահովագին	25	»	»
Դրամագլուխ և պահեստ	119	»	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	22	Միլիառ	»

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	130	Միլիոն	ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	72	»	
Դրամագլուխ և պահեստ	179	»	»
1902ին գանձուած ապահովագին	16½	»	»

Ու ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրելոց կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո,ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու առջեւէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօնի» ապահովագրեալք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՌԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

27 Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն 5 - 50
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Պետ Կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ - ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասմա Քէթըրճը Օղլու։
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 17 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	91	38
Ամէնէն բարձր գին	»	92	09
Ամէնէն վար գին	»	91	36
Բուլկէրի երկաթուղի գոց.	Ֆր.	119	87
Ամէնէն բարձր գին	»	120	12
Ամէնէն վար գին	»	119	75

ԲԱՑՈՒՄ 19 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	92	03
Բուլկէրի Երկաթուղի	Ֆր.	120	
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Թունական պանքա		481	—
Տէրքօզ		245	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամվայ բաժնեթուղթ		6	02
» ժուիսանս		3	02
» պարտաթուղթ		491	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		511	50
Թրանսվալ		92	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		378	50
» » » Բ		265	50
Լավրեոն		48	50
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	51
» պարտաթուղթ		635	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	169	15
Փարիզ » »	Ֆր.	23	07 ½
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	70
Վիեննա չէք	ֆիոր.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	07
Անգլիական ոսկի	»	109	30
Բոլ Էմբէրիալ	»	99	20
Ռուբլի	»	11	65
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Պուայի Ըզթըրապ	Օ. Ո.	5	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 30 Յուլիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	67
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	85	97
» գոց.	»	86	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	566	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուլկէրի երկաթուղի	»	131	—
Օսմ. մաքսատուն	»	459	—
Օսմ. Ռէժի	»	372	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	562	—
Թիւրք Լոթէ կուբոնը կտրած	»	135	—
Իտալական Ռանթ	»	102	95
Սպանիական արտաքին	»	85	65
Աւստրիական	«	101	80
Թրանսվալ	»	94	25
Ռուսական 4 %, 1901	»	91	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	240
Դ. [illegible]	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 30 Յուլիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	90
Բուլկէրի երկաթուղի	»	127	25
Օսմ. Ռէժի	»	342	—

ՊԵՐԼԻՆ, 30 Յուլիս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	83	—
Բուլկէրի երկաթուղի	»	133	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	293

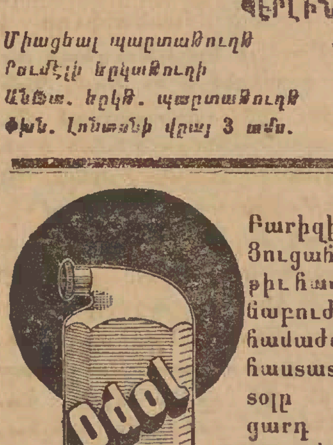

Բարիզի 1900 տարւոյ Ցուցահանդէսին առաջնակարգ ատամնաբուժական վերջին համաժողովին մէջ հաստատուեցաւ թէ Օտօլը լաւագոյնն է ցարդ ծանօթ եղած բոլոր ակռայի փոշիներուն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Թէմաթքէի օսմ. չորս առ հարիւր ապահովեալ Բրիօրիթէ պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 23 թիւ կտրոնին, որուն պայմանաժամը 1904 օգոստոսին կ'աւարտի, ինչպէս նաեւ 1904 յուլիս 1/14ի վիճակահանութենէն ամորթի եղած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի յառաջիկայ օգոստ. 1/14էն, սկսեալ Օսմ. Պանքային Կ. Պոլսոյ, Բարիզի եւ Լոնտոնի ճիւղերէն։ 4—12

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսայի Շահանէ)

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւթէալլիգ օլունմագ չիւզրէ [illegible] միւնագասասըյլէ պաշլանըլաճագընտան [illegible] թալիփ օլանլարըն թէէմմինաթ աքչէլէրինի վէ հէ միւթէալլիգ [illegible] Խազինէի Ճէլիլէի միւրաջաաթլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 18 Թէմմուզ 320 1—3

* * *

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւթէալլիգ օլունմագ պէյլէյ վէ րէնքլի միւթէնէվվի [illegible] միւնագասասըյլէ պաշլանըլաճագընտան իթթաէ թալիփ օլանլարըն թէէմմինաթ աքչէլէրինի վէ հէ միւթէալլիգ [illegible] Խազինէի Ճէլիլէի միւրաջաաթլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 14 Թէմմուզ 320 3—3

ՓԱԹ ՏԸ ՆԱՖԷ ՏԸԼԱՆԿՐԸՆԻԷ

PATE DE NAFÉ
DELANGRENIER

Շատ ախորժելի շաքարահաց մըն է ընդդէմ կուրծքի հիւանդութեանց։ Բարիզի Փագիւլթէին ու հիւանդանոցներու 40է աւելի բժիշկներուն կողմէ հռչակուած է իբր շատ ազդեցիկ դեղ մը ընդդէմ ՀԱԶԻ, ՑՕՏԱՑԱՒԻ ու ՊՐՕՆՇԻԹԻ։

Տըլանկրընիէ մարքան պահանջել։

Կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։ 17—30

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գօնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Փորթ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չեքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրտիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը կատարէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիասիօնով եւ ազատ տէբօզիթօյով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Րումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրօմէսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10ը օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշուի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եանի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառօֆ եւ Ռոտիգի, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիբա, Մոտա ճատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա. Մ. Եդիէն Քրէմէզի, Թէմէքքեալ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի. Րէշատ էֆ.
Բ. Սօմմարիբա, Բէնտիք.

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ. 4—50

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տեւականութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքանշան ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Չարշը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ Նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունը կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։ 16 7—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	49	Կոզօ	11	Մա[illegible]	724	Րոզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	976	Կրոտոն	1195	Մարէնկօ	1273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3719	Ս[illegible]	1735
Արպուրօ	2277	Տիտօ	431	Հիտալկօ	1581	Մ[illegible]	3527	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	927	Հիլտա	892	Միլօ	1057	Ս[illegible]	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	383	Հորաթիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրագօ	713	Հօմէր	595	Մուրիլլօ	449	Թ. Ուիլսըն	1326
Պրիւնօ	841	Տինամօ	534	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորօ	3327
Պըֆֆալօ	448	Էպրօ	2464	Իտանօ	540	Օ[illegible]	410	Թոլլօ	1470
Գէյրօ	1371	Էլտորատօ	1550	Ճունօ	1010	Օնտարիօ	4036	[illegible]	487
Գալիբսօ	1337	Էկօ	84	Քէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	914	Քօլինօ	1207	Բոլէրիօ	681	Վասօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1328	Քովնօ	1700	Բօլօ	510	Վոլօ	1289
Չիրա	2739	Ֆլամինկօ	149	Լէօ	1053	Ռալէյն	229	Վոլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէպանթօ	2272	Ռոմնէլլօ	1663	Զէնօ	1350
Քլիօ	1697	Կալիլէօ	306	Լիվոռնօ	1?3	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	120
Գօլօրատօ	4285	Կիկանօ	1143	Լորէնզօ	318	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Լօրէնզօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻԶՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 16—50

ՏՈՔԹ. Բ. ԷՄԻՐԶԷ

Տոքթ. Բ. Էմիրզէ, որ իր բժշկական ուսումը կատարելագործած է Բարիզի մէջ եւ 15 տարիէ ի վեր մեծ փորձառութիւն շահած է, այժմ հաստատուած է, Բերա Պէօյիւք Բարմագ Գաբու, Թիւ 16։ Մասնագէտ է մանկաբարձութեան եւ կանանց հիւանդութեանց եւ առանձին զատ նորագոյն մեթոտներով կը բուժէ ջղային ու հոգեկան ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ արգանդախցումէ (hystérie) առաջ եկած հիւանդութիւնները, մասնաւորապէս անդամալուծութիւն եւ կարկամութիւն եւայլն։ Ասկէ զատ, ռեկորի եւ սովորական խոլը (սըրըճա), առանց գործողութեան՝ նոր դրութեամբ մը կը դարմանէ, տեղը առանց յայտնի ընելու։ Տօքթ. Էմիրզէ էֆ. կը գտնուի, Բերա Պէօյիւք Բարմագ Գաբու, Թիւ 16 տան մէջ, ուր կիրակիէն զատ ամէն օր կէսօրէն յետոյ ժամը 1էն մինչեւ 4 (Ը.Ե.) հիւանդ կ'ընդունի, եւ ուրբաթ օրերն ալ ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 8 7—15

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Փօրթոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ամասիս	3000	Թիպսօ	2500
Մէնիս	3000	Նէքթիս	2100
Թէյպըր	3000	Օսիրիս	2250
Քէօնոբուս	3000	Բէրա	3200
Ֆարօս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3?0	Կառնաք	1500
Մացիոս	2500	Լիւլէտ	1?00

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ Ընկ.
20 13—50 13 Ճէմս Սդրիդ Լիվրփուլ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒՈՂ, ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆՎ. 1ԷՆ

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատոր, բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին տարիներու կատարեալ, իբրպէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառագիրքը գերընտիր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է սպասել այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, Թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրուողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։ 25 3—20

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 1904 Մայիս 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ յուլիս 31 8—35

Վոսփորէն կամուրջ

9 0 Ենիմ. մէզր. պյրտ. Թարպ. Եէնիք. սԹն. Էմիրկ. ը. հիսար. պէպէք, արնվ. գրչ. օրԹ. պէկ.
9 40 Պէյք. բշպ. չպուզ զանլ. միրկ. ա. հիսար.
10 15 ա. հիսար. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ.
10 30 Պէյք. Եէնք. Էմիրկ. ը. հիսար, պէպէք. արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Պէշկ. գպԹ.
1 25 Գուզգ. պէշիԹ.
10 5 Պյք. բաշապ. չպգլ. զանլ. միրկ. ա. հիսար.
11 30 Ա. հիսար զանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. գպԹշ.
10 45 Ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. Եէնիք. սԹէն. միրկ. պէշիք.
11 30 միրկ. ը. հիս. պէպէք արնվ. գրչ. օրԹ. պէշկ.
12 15 չէնկլ. պէյլ. գուզկ. պէշիկ.
12 30 արնվ. գրչ. օրԹ պէշըԹ. գապաԹաշ.
11 19 պէյք. բաշպ. Ենք. չուպ. զանլ. ա. հիսար
1 17 գուզգ. պէշկԹ.
12 30 ա. հիսար զանտ. Պէպ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզկ.
1 — Պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պէշկ. գապաԹշ.
1 50 Ենմ. մէզր. պէօյ. Թրպ. Եէնիք. սԹն. Էմիրկ. ը. հիսար պէպ.
1 5 Ա. հիսար զանտ. չէնկք. պէյլ. գուզկ. պէշկ.
12 45 Ենիմ. մէզպ. պյրտ. Թարպ. Եէնգ. սԹն. միրկ. պէշ.
1 25 Զանլ. Էմիրկ. ը. հիսար. պէպէք. արնավ. գուրչ, օրԹ. պէշկԹ.
1 30 Պէօյք. Ենք. սԹէն. միրկ. ը. ա. հիսար.
1 5 Եէնմ. մէզպ. պյրտ. բիրէճ. Թրպ. պէյքոզ. բաշպ. չպուք. զանլ. ա. հիսար. զանտ, պէշկԹ.
2 22 ՕրԹ. պէշիք. սկիւտար.
2 17 Զանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկ.
2 55 Պէշիկ. գապաԹաշ. սկիւտար.
1 11 Ը. ա. զավագ. Եէնմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. Եէնք. սԹէն. միրկ. պէշիքԹաշ.
2 45 Միրկ. ը. հիս. Պէպէք. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ. պէշիքԹաշ
2 45 Պէյք. Բշպ. Չպք. Զանլճ. Ա. Հիսար. Զնտ. Վնք. Չէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 55 ՕրԹ. գուզկ. պէշԹ. գապԹշ. սիրքէճի.
3 30 Պէյք. բաշպ. զանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. Պէյլ. պէշկԹ.
3 15 Ենմ. Մէզպ. պէօյք. բիրէճ. Թրպ. Եէնք. ՍԹէն. միրկ. Ը. Հիսար. պէպ.
4 5 Ա. հիսար. զանտ. պէպ. արնվ. գրչ. ՕրԹ. պշկ. գապաԹաշ. սիրքէճի.
4 30 Պէյք. բշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. պէյլ.
5 5 Ա. հիս. զանտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկԹ. սկիւտ.
4 24 Ը. ա. Զավազ Ենմ. մէզպ. պյրտ. Թրպ. Ենք. սԹէն. միրկ. ը. հիսար. պէպ. արնվ. գրչ. օրԹ. պշկ.
6 — Պէյք. բշպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. վանք. չնկլ. պէյլ. Գուզգ. պէշկ. գպԹ.
6 — Ենմ. մզրպ. պէօյք. Թարպ. Ենիք. սԹն. միրկ. ը. հիս. պէպէք արնվ. գրչ. օրԹ պշկ.
6 45 Պէյք. բաշպ. Ենիք. չըպուզ. սԹն. զանլ. միրկ. ը. ա. հիս. զնտ. պէպ. ա. ն. վանիք. գրչ. պէյլ. օրԹ. գուզ. պէշկ. գպԹ.
7 30 Եէնմ. մէզրպ. պյրտ. Թրպ. պէյք. Ենք. սԹն. միրկ. ը. հիսար պէպէք արնավուտ. գրչ. օրԹ. պէշկ.
8 25 Զանլ. ա. հիս. զանտ. չէնկք. պէյլ. սկիւ.
9 3 ՕրԹ. գուզկ. սկիւտ.
7 54 Ը. ա. Զավազ մէզպ. պէօյտ. Թրպ. Պէյք. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. Զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկԹ.
9 30 Եէնիմ. մէզր. պէօյտ. Թարպ. Եէնիք. սԹէն. Միրկ. ը. հիսար, պէպէք. արնվ. գրչ. օրԹ. պէշկԹ.
10 41 ՍԹէն. միրկ. պէշիկԹ. սկիւտ.
10 57 Զանտ. պէպ. վանիք. գուրչ. օրԹ. պէշիկ.
10 30 Պէյք. բաշապ. չպուք. զանլ. ա. հիսար չէնկք պէյլ. գուզկ. պէշք. սկիւտ։
10 30 Եէնիմ. մէզպ. պէօյք. Թրապ Ենք. սԹն. միրկ. ը. հիս. պէպ. Արնավ. գուրչ օրԹ. պէշիկ. գապաԹ.
10 37 Ա. զավազ մէզպր. պէօյք. Թէրպ. Ենիք. միրկ. ը. հիս. արնավ. գապաԹ.
1 — Պէյքզ. Ենիք.

Կամուրջէն Վոսփոր

10 3 Պէշիք. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիս.
11 30 Ա. Հիս. զանլ. չուպ. Ենք. բաշպ. Պէյք
11 25 ԳպԹշ. Պէշկ. ՕրԹ. Գուրչ. արնավ. Պէպէք Ը. հիսար. Էմիր. ՍԹն. Ենք. Թրպ Պէօյք. Մէզ. Ենմ. ը. ա. զավազ.
11 30 Սկիւտ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար.
12 5 Ա. հիս. զանլ. չպուգ. բաշպ. պէյքօզ
12 — արնավ.
12 3 Պէշկթ. զանլըճա
12 35 ա. հիսար
1 — ԳապԹ. պէշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. Թրպ. բիրէճ. պէօյք. մէզպ. Եէնմ.
1 30 Պէշկթ. գանտիլլի
1 45 Պշկ. ՕրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ.
1 40 Իսկ. գուզկ. պէյլ չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուք. Ենք. բշպ. պէյքօզ.
2 05 Սկիւտար. գուզկ. օրԹաքէօյ
2 30 Պշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹէն. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. Եէնմ. ը. ա. զավազ
2 45 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չնկլ. զանտ. ա. հիս. զանլ. պէյքօզ
3 5 ԳապաԹաշէն Իսկ. գուզկ. օրԹաքէօյ
3 30 ԳապԹ. պէշկԹ. գուզկ. չէնկ. պէյլ. վանք. զանտ. ա. հսր. զանլ. չուպ. բաշապ. պէյք
3 45 ԳապԹ. պէշկԹ. Իսկ. գուզկ. օրԹ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. զանտ. ա. ը. հիս. միրկ. զանլ. սԹն. Ենք. բաշապ. պէյքօզ
4 — ա. հիսար
4 5 Պէշկթ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզ. Եէնմ.
5 — Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանք. ա. հիս. զանլ. չըպուգ. բաշապ. պէյք. Թարպ. պէօյք. մէզ. Եէնմ.
6 — ԳապԹ. Պէշկթ. օրԹ. գրչ արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹէն. Ենք. Թրպ. պէօյիւք. մէզ. Եէնմ. ը. ա. զավազ
6 45 ԳապԹ. Պէշկթ. Իսկ. գուզկ. օրԹ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիսար միրկ. զանլըճա
7 25 Պէշկթ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար միրկ. սԹէն. Ենք. պէյք. Թարպ. պէօյք. մէզ. Եէնմ.
8 40 ՊշԹ. Իսկ. գուզկ. օրԹ.
8 45 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզ. բշպ. պէյքօզ
8 30 ԳապաԹ. պէշկ օրԹ. գրչ. արնվ. պէպէք ը. հիս. միրկ. սԹէն. Ենիք. պէյք. մէզ. Եէնիմահլէ
9 — Պէշկ. միրկ. Ենիք. Թրապ. պէօյք. մէզ. Ենիմ. ը. ա. զավազ
9 30 Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնավ. պէպ. զանտ. ը. հիս. միրկ. սԹէն ա.
10 5 Միրկ. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզ. Ենմ.
10 — Պէշիք. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ.
10 25 Պէշք. զանտ. ա. հիսար զանլ. չըպուքլը բշպ. պէյք. մէզպ. ը. ա. զավազը
10 15 Սիրքէճիէն կամուրջ Պէշկթ. գուզկ.
10 25 Պէշիկ. պէյլ. չէնկ.
10 10 Պէշիկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպէք
10 40 Պէշկ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. Թրպ. բիրէճ. պէօյք. մէզպ, Ենմ.
1 50 Պէշիկթ. պէյլ. վանի. զանտ. ա. հիսար
11 — ԳապԹ. պէշկթ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. պէօյք.
11 40 Պէշկ. Միրկ. Ենք. Թրպ. պէօյք. մէզ. Ենմ.
11 20 ԳապաԹաշ պէյլ. չէնկ. վանի.
12 10 Վանիքէյէն զանտ. ա. հիս. միրկ. Ենք. Բշպ. պէյք.
11 35 Պէշկթ. զանլ. ա. հիսար զանլ. չըպուք. բաշապ. պէյք.
11 50 Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. պէպ.
11 45 ԳապաԹ. Պշկթ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար. Էմիր. սԹն. Ենք.
12 15 Պէշկթ. Ենք. Թրապ. պէօյք մէզ. Ենմ.
1 8 Եէնիքէօյէն բաշապ. պէյքօզ
12 10 Պէշիկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար
12 15 Պէշիկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար միրկէօն.

COMP' RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Յուլիս
Պշ. 2 / 15 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւօտ. Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Ե. 22 4 Օտէսա ժամը 10ին առաւօտ
Շբ. 24 6 Մէթէլիս, Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն.
1 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 7—10

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանողներ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	[illegible]	3500
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
Քէսդրեան	10500	[illegible]	3000
Լանքաշըրեան	9000	Ալճէրեան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապեան	3500
Կոլոմպեան	8000	Աթէնեան	3500
Քուպեան	8000	Անատոլեան	3500
Գանատեան	8000	Ֆլամինկօ	350
[illegible]	8000	Լէսպեան	2000
[illegible]	3700	Մէրիտա	900
Տէվոնեան	3700	Օբորթօ	800
[illegible]	3700	Լիքիա	8[illegible]
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերը կը խնդրուին [illegible] [illegible] ժամ առաջ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
13—50 12 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNAR
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	[illegible]	559
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4541
Լուքանիա	12950	[illegible]	3223
Քամփանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Քիպրիա	2936
[illegible]	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէպպօ	2181
Աուրանիա	7269	[illegible]	16[illegible]1

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ւ ՍԻԿԷՐ
14—50 Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (126)

ԲԻԵՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ը.

ԿԱՍԹՕՆԻ ՏՆՕՂՔԸ

—Թերեւս... մինչեւ Կասթօն այնպիսի ձայնով մը, որ անձկութենէն կը դողար։

Մայրը ոտքի ելաւ յանկարծ։

Դէմքը խիստ արտայայտութիւն մը առած էր, մինչ ամուսինը, անշարժ, ձեռքերը իրարու կը միացնէր ջղաձգօրէն։

—Կասթօն, չեմ կարծեր թէ մոռցած ըլլաս այն յարգանքը զոր կը պարտիս մեզի, ըսաւ տիկին Թրասի սաստող ձայնով մը։

—Ո՛չ մայր իմ, չեմ կարծեր որ անարժան մը ըրած ըլլամ առանձին ընթացք մը ընելու, քեզի իմացնելով թէ կ'ուզեմ ամուսնանալ թէ՛ ինծի եւ թէ ձեզի արժանի նորատի աղջկան մը հետ, պատասխանեց Կասթօն աշխուժով։

Կարուկ շեշտով մը, տիկինը սա հարցումները ըրաւ յաջորդաբար.

—Ի՞նչ կ'ընէ։ Ուրկէ՞ կու գայ։ Դրամօժիտը ո՞րչափ է...

—Կարգաւ սկսինք, մայրիկ։ Կը հարցնես թէ ի՛նչ կ'ընէ... Գործաւորուհի մըն է։

—Շիտակը, ըսելիք չկա՛յ, բացագանչեց հայրը։

—Ո՞ւր քով գտնուիլը կը հարցնես։ Պատուական կնոջ մը քով կը գտնուի, որ պարկեշտօրէն մեծցուցած է զայն... Գալով հարստութեան, բան մը չունի։

Իր երեք հարցումներուն տրուած այս երեք պատասխանները լսելով, տիկին Թրասի ցնցեց ուսերը։

—Խե՛ւ ես դուն, պատասխանեց։

—Զաւակս, երիտասարդութեան մոլորանք մըն է այդ անհեթեթ գաղափարը, միջամտեց Կասթօնի հայրը... բայց անկեղծօրէն խօսելով, քու կողմէդ չէինք սպասեր այսպիսի բանի մը։

—Գործաւորուհի՛ մը, յարեց տիկին Թրասի, արհամարհոտ կարեկցութեան շեշտով մը։

—Մայր, գործաւորուհի եղած չէ՞ս միթէ։

—Այո՛, անտարակոյս, եւ փառք կը սեպեմ ըլլալս... Մնաց որ, իմ ատենս հիմակուան պէս չէր... Ամէն օր կը տեսնեմ այդ հագուած շքեղ օրիորդները, որոնք մեր վաճառատունը կը յաճախեն...

Անոնց մէջ շնորհքալիներ կան, բայց այդպիսիներուն քով քանիներ՝ որոնք անտանելի ընթացք մը, վարուելակերպ ու լեզու մը ունին... Անոնք պչրասիրութեան եւ հաճոյքի համար միայն կ'ապրին... Աւելի գէշ բանի մը համար թերեւս... Ո՛չ, զաւակս, կարելի բան չէ որ այդ տեսակ աղջիկներու մէջէն ընտրութիւն մը կատարած ըլլաս։

—Մա՛յր, երբ ճանչնաս իմ ընտրած աղջիկս, պիտի խոստովանիս թէ լաւ տեղաւորած եմ իմ սէրս... Գալով ըրած ընտրութեանս, միշտ չէ՞ս ըսած որ կրնամ սրտիս սիրածին հետ ամուսնանալ։

—Իրաւ է որ ըսած եմ եւ մինչեւ հիմա ալ կ'ըսեմ, բայց պայմանաւ որ քու կինդ համապատասխան կացութիւն մը ունենայ։

Պ. Թրասի, միամտօրէն շեշտով մը, սա շնորհը ըրաւ.

—Քանի մը հազար ֆրանքի տարբերութիւնը հոգ չէ,

Կասթօն ազդուութեամբ պատասխանեց.

—Այդ ոտնձգումը եզակիօրէն փոփոխութեան կ'ենթարկէ ձեր թոյլատրած ազատութիւնը։

—Ո՛չ, Կասթօն, ձեր առաջարկը անհեթեթ է... Մարդ չամուսնանար այնպիսի աղջկան մը հետ՝ որուն անցեալը անծանօթ է իրեն։

—Եւ որուն ծնունդը պղծութիւն մըն է, ըսաւ տիկին Թրասի յախուռանքով ու զայրոյթով։

—Սիւզան պատասխանատու չէ իր ծնողքին գործած յանցանքին համար։

—Զաւակս, կ'ապահովցնեմ քեզ թէ վիպական է քու ըրածդ. մարդ երազանքներու վրայ չի հիմներ իր կեանքը... Եթէ լաւ խորհիս, խոստովանիլ պիտի ըլլաս թէ այս պատմութիւնը բոլորովին զուրկ է ողջմտութենէ։

—Նոյն իսկ, ըսաւ մայրը, բարոյական զգացումէ բոլորովին զուրկ պիտի համարէի քեզ զարմանքով, եթէ երբեք համոզուած չըլլայի որ ա՛լ եւս չպիտի խօսիս այդ ծիծաղելի ամուսնութեան վրայ։

Այս նախադասութիւններուն, բազմապատիկ զբաղմունքներու դժուարութեան տակ ցաւագին կերպով կ'արիւնոտէր Կասթօնի սիրտը. սակայն իր տառապանքները ա՛լ եւս հետք չէին ձգեր դէմքին վրայ։ Ազդու եւ յորդորիչ շեշտով մը պատասխանեց.

—Ներեցէք, առած որոշումս անդառնալի է. դուք պէտք է փոխէք որոշումնիդ։

Հայրն ու մայրը գոչեցին միաբերան.

—Բնաւ երբեք։

Անզուսպ զայրոյթով մը պատասխանեց տիկին Թրասի.

—Ամօթալից յարաբերութիւն մը հաստատուա՞ծ է ձեր միջեւ։

—Ո՛չ, մայր իմ, նշանածս այնքան անբիծ ու պարկեշտ է որքան դուք էիք հօրս հետ ամուսնացած ատեննիդ։

—Գոնէ՛ բանդ, թերեւս ենթադրածէս աւելի բարեձեւ մըն է այդ աղջիկը։

Կասթօնի եղունգները մխրճուեցան ափին մէջ։

—Մա՛յր, կ'աղաչեմ, այդպէս մի խօսիր, ըսաւ Կասթօն, իր մէջ պոռթկացող զայրոյթը զսպելով։

—Օ՛ն, ըսէ նայինք, ի՛նչպէս ճանչցար այդ աղջիկը, յարեց հայրը ջանալով ինք զինքը զսպել ու հանդարտեցնելով զինք։

—Աւելորդ բան է, ըսաւ տիկին Թրասի հեղինակաւոր շեշտով։

—Ո՛չ, ազնիւ բարեկամուհիս... Ես ալ քեզի պէս կը խորհիմ թէ այդ տարփանքը անիմաստ բան մըն է. սակայն աւելի պատճառ ունինք գիտնալու անոր պարագաները։

Տիկին Թրասի լռեց միայն, համաձայնութեան ակնարկ մը փոխանակելով էրկանը հետ։

Ակներեւ էր թէ նոր զէնքերով պիտի կռուէր Կասթօն, ընդունելով հանդերձ որ էապէս պարտուած չհամարէր ինքզինքը։

Կասթօն Թրասի, սրտայոյզ պարզութեամբ եւ չափաւոր լեզուով մը պատմեց թէ ինչպէս սիրած էր Սիւզանը։

Նկարագրեց այն պայքարները, զորս մղած էր, իր նորածին սէրը զսպելու համար։ Բայց ընդհակառակը ստիպուած էր դադրեցնել այդ պայքարը, զգալով թէ Սիւզանի անդիմադրելի հրապոյրը կախարդած էր զինքը, եւ թէ առաջին ու վերջին անգամ ըլլալով կը սիրէր կեանքին մէջ։

Առանց ալ դնելու երկրորդական խնդիրներուն, ծնողքին խորհրդատու ազդեցութիւնը կրած էր, առանց վէճի տակ ձգելու զայն։

Կասթօնի համար, Սիւզան ընտրեալ ամուսինն էր, ինչպէս ինք Սիւզանի համար. ոչ ոք կրնար արգիլել ըլլալ այդ անխզելի ապագային։

Մայրը պատասխանեց կորովի հեգնութեամբ.

—Մոլորանք մըն է քու ընթացքդ։ Այնպէս կը կարծէի որ վիպային ու սիրատրփի տարփանք մըն է ունեցածդ, նոր պատճառած վայրկենական յափշտակութիւն յետոյ վրան խնդալու համար. բայց քու ըսած սէրդ հաստատուն բան մըն է. աղքատ աղջկան մը հանդիպեր ես, որուն նման հարիւրաւորներու կը հանդիպիս ամէն օր. կ'ըսես թէ սիրահարուած ես այդ աղջկան եւ կ'ուզես ամուսնանալ անոր հետ... խղճալի բան. Երբեք այդքան տկար չէի կարծեր քեզ... ըսինք թէ այդքան անմիտ չէի կարծեր, շիտակը... Այդքան անզօր նկարագիր մը ո՞ւրկէ ժառանգած ես... Իրաւ որ նուաստացուցիչ բան է մեզի համար... Այն աստիճան նուաստացուցիչ որ չեմ ուզեր վայրկեան մը իսկ վիճաբանիլ այդ մասին։

(Շարունակելի)